

naša luč

1988
april
4

Slovenija

Moja dežela.

Škofjeloški svet

Loško ozemlje sestavljajo najrazličnejša hribovja in doline, police in grape, nepregledni gozdovi in zelene krčevine. To je zelo zanimiva pokrajina ob stičišču ljubljanske kotline in alpskega predgorja.

Konec prejšnjega tisočletja je podelil nemški cesar to ozemlje v fevd škofom iz bavarskega Freisinga, ki so potem več kot osemsto let sem naseljevali slovenske Korošce, južne Tirolce in Bavarce.

Zemljiški gospodje so postavili na obronke Loškega pogorja utrdbe in grad in tu se je razvilo mesto Škofja Loka, ki od vseh slovenskih mest najbolje ohranja svojo staro podobo. Ta

prostor je naravnost slikovit, v osnovi zgrajen na dveh policah, na zgornjem Mestnem trgu in na spodnjem Lontrgu. Tu je šeststo let stari obokani Kamniti most, pod njim mlin, Kasarna, baročna nunska cerkev zraven nekdanjega samostana, Mestni trg, ki je izrazit cestni trg za sejme z ukrivljenima vrstama razčlenjenih pročelij dvonadstropnih hiš z gotskimi in baročnimi vrati, obokanimi vežami in stopnišči, staro župnišče, stari rotovž, Krona, znamenje, opuščeni vodnjak, prehod na Peklu, gotska župna cerkev z rebrastimi oboki in figuralnimi sklepniki, Graben z delom mestnega obzidja, spodnji trg Lontrg s špitalom in špitalsko cerkvijo, stoletno lipo in prehodi na gornji trg, škofova žitnica Kašča, grad, galerija loških slikarjev, na grajskem vrtu muzej na prostem (s kmečko hišo, kozolcem, čebelnjakom, vodnjakom, sušilnico, senikom). V Loki še pečejo „mali kruhek“, pa tudi narečeje je še značilno („Svetga Duha je mačka snidla“). Najbolj slovita zgradba v okolici je gotska cerkev v Crngrobu. Sicer pa je Škofja Loka znana tudi po pasijonskih procesijah iz 18. stoletja, v katerih so gledališko uprizarjali Kristusovo trpljenje.

S Sorškega polja se v Alpe zajedata Poljanska in Selška dolina. Na pomolih in terasah pogorja se vrste hribovske vasi in samotne kmetije.

Poljanska dolina je prijazen, povsod z zelenjem pokrit svet. Izpod vrhov so proti dolini zajedene globoke grape, ob njih je razširjeno dno, na katero so se naselili ljudje. Hiše so zidane, prostorne, z mnogimi okni. Ljudje zavijajo precej po svoje. Poljane in Gorenja vas stojita ob ustju stranskih dolin, Žiri, ki so

največje, pa v nekakšni kotlini. Poljane se ponašajo z rojstnima hišama pisatelja Ivana Tavčarja, ki si je na Visokem uredil podeželski dvorec, ter slikarjev Janeza in Jurija Šubica. Žiri so znane po čevljarski obrti.

Selška dolina je v gornjem delu tesna deber in pokrajina je čisto gorska. Pri Selcih se razširi, v dolnjem delu pa se stisne v sotesko pod Lubnikom. Večje gručaste vasi so se spravile na prisojne police pod Ratitovec in Jelóvico, na obojni strani pa pod Porezen in Blegoš. Ob izteku Selnice v polje se je razvilo staro kmečko središče doline Selca. Najzanimivejši kraj v dolini so Železniki. Hiše stoje v dolgi vrsti po ozkem dnu senčnate doline pod strmimi bregovi. Naselje so postavili furlanski fužinarji pred šeststo leti, da so tu kovali žebelje. Zadnji plavž je ugasnil v začetku tega stoletja.

ZAVRŠKI FANTJE

Zvečer se pa završki fantje zbero in na Selca gredo.

Pod vrhom med slivami hramček čepi,

po potu mu gledajo okenca tri, za tretjim pa Katrica spi.

Saj spi, pa se precej zbudi, ko fantje svoj glas zaženo:

do okenca v temi poskuša, skoz roženkravt skrita poslušaj, ker mamke boji se močno.

A završki fantje nalašč prav glasno po trikrat na vrh mimo hramka gredo,

po trikrat počasi navzdol pripojo.

Zakaj pa bi mladi fantje veseli ne peli in vriskali ne?

Saj trtica v sladke že jagode gre in Katrica v dvajseto leto.

Rudolf Maister

NASLOVNA FOTOGRAFIJA
Blagoslov butaric v Srednji vasi
v Bohinju.

lomili so po hišah kruh

Kot vse fare naj bi se tudi naše zdomske in izseljenske zgledovale po praфарah, ki so jih ustanovljali apostoli. O Jeruzalemski beremo v svetem pismu, da je vztrajala v nauku apostolov in da so po hišah lomili kruh, kar pomeni, da so obhajali mašo.

Maša ostaja slejkoprej skrivnost vere. Kdor veruje, da je Jezus Božji Sin, in kdor verjame apostolom, da je Jezus pri zadnji večerji izrekel nad kruhom in vinom posvetilne besede in to naročil delati v njegov spomin, zanj je maša središče vsega krščanskega življenja.

Vsebina maše je večplastna in ni je mogoče izčrpati v nekaj besedah.

- Pri zadnji večerji je Jezus rekel: „To je moje telo, ki se za vas daje . . . , to je moja kri, ki se za vas preliva . . . “ Izraza „se daje“ in „se preliva“ pomenita darovanje, daritev nekoga. In izraz „za vas“, da je tisto darovanje namenjeno drugim. Gre torej za nekaj nedoumljivo velikega (sam Božji Sin izroča samega sebe v celoti) in za nekaj našega (daruje se Očetu za nas, za odpuščanje grehov).

- Ob isti priložnosti je Jezus dejal: „To je nova zaveza v moji krvi.“ Staro zavezo je Bog sklenil z Izraelom na Sinaju: iz svobodne ljubezni mu je ponudil zvestobo in prijateljstvo, od njega pa zahteval isto. V novi zavezi je Bog hotel ustanoviti ljubezensko skupnost, ki človeka osvobaja, z vsemi narodi. Pri sleherni maši Bog sklepa po Kristusovi krvi zavezo z navzočimi: obljublja jim zvestobo in prijateljstvo, od njih pa terja isto.

- Maša je obenem praznična pojedina. Jezus je rad zbiral ljudi okrog mize, k obedom. Tako jih je povezoval med seboj in z Bogom. Zato ni čudno, da je tudi novo zavezo najgloblje izrazil v ljubezenskem obedu, evharistiji, ki od nas zahteva predanost Bogu in obrnitev k sočloveku. Ta obed naj bi bil obenem znamenje in obljuba nebeške pojedine. Sicer ima pa, kdor je od tega kruha, že sedaj v sebi večno življenje.

Zadnji cerkveni zbor je povedal, da je maša vir in vrh ter najvažnejši izraz krščanskega življenja in življenja krščanske skupnosti.

— — —
Naše maše po zdornskih in izseljenskih župnijah! Kaj vse bi se dalo o njih zapisati! Koliko potov, koliko prevoženih kilometrov v dežju in snegu, v temi in megli, pa potem koliko neizpolnjenih pričakovanj v praznih cerkvah! Ja, grenak je ta kruh!

Po drugi plati je pa spet toliko zvestobe in prijateljstva, vere in ljubezni do vsega božjega in slovenskega, da vse to pomaga vztrajati na teh zelenicah v evropski tujini.

br

Založnik: Avguštín Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):
Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.,

Belgija	450 fran.
Francija	70 fran.
Italija	15.000 lir
Nizozemska	23 gld.
Nemčija	22 mark
Švica	20 fran.
Švedska	70 kron
Avstralija	12 dol.
Kanada	15 dol.
ZDA	12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

ново življenje

Slavimo veliko noč.

Pesem zvonov slovesno odmeva v zgodnje jutro.

Evangelij o Gospodovem vstajenju

pojasnjuje razlog našega prazničnega razpoloženja.

Zmagoslavni vzkliki: Aleluja, aleluja, aleluja

opevajo velikonočno sporočilo.

Pirhi, potica, hren in pršut

so znamenja veselja v družinah.

„Dan, ki ga je naredil Gospod.“

V resnici!

S tem dnevom, s tem praznikom

se je v našem življenju vse spremenilo.

Zaradi Gospodovega vstajenja

ŽIVLJENJE slavi z **m a g o** nad smrtjo,

RESNICA nad lažjo,

LJUBEZEN in **PRAVICA** nad sovraštvom in krivico.

To je velika noč.

Naša velika noč.

*

Toda prazniki so hitro mimo.

Kaj bo ostalo od njih v našem življenju?

Naj bi se ohranilo čim več!

Vstali Kristus in narava sama

nas navdihujeta in vabita k razmišljanju.

Ptice po dolgem zimskem molku spet veselo prepevajo.

Lastovke se vračajo z daljnega juga.

Prve rožice se skozi sneg prebijajo na dan.

Sonce se že zgodaj prismeje izza bližnjih gričev.

Kmalu bo sadno drevje vse v cvetju.

Pomlad je tu in z njo novo življenje.

Novo življenje.

*

In mi?

Sestre in bratje, velika noč v srcu pomladi

kliče in vabi

*tudi nas v **NOVO** življenje.*

Novo življenje!

„Postrgajte stari kvas, da boste novo testo“,

kliče sveti Pavel v velikonočnem jutru.

Novo življenje.

Poglejmo vase in okrog sebe pa bomo uvideli,

*da se moramo **SPREOBRNITI**.*

Marsikaj moramo začeti drugače.

Novo življenje.

Osvoboditi se svoje večne zagledanosti vase.

Marsikaj znova zvedeti in poskušati razumeti.

Dvigniti se iz svoje primitivnosti

in postati ljudje širokega obzorja.

*Naučiti se moramo **MISLITI**.*

Mi pa smo mislili . . .

Razbito letalo.

Letošnji februar je bil za letalski promet nesrečen. V začetku meseca smo gledali na zaslonskih razbitine dvomotorca, ki je strmoglavil v Porurju blizu Mülheima. Dvaindvajset potnikov je našlo smrt med razbitinami, razsejanimi na dolžini dveh kilometrov. Zgodilo se je le nekaj kilometrov pred pristajalno stezo iz neznanih vzrokov, so dejali strokovnjaki najprej. Kasneje so bolj ugibali kot zatrjevali, da ga je zadela strela in se je razletel že v zraku. Očividci so pritrjevali, da je padel kot meteor. Sreča v nesreči so dodajali komentatorji, da je zgrmel na travnik. Le nekaj sto metrov vstran je bilo že naselje.

Proti koncu meseca še dve podobni novici. Žalostno sporočilo je prišlo iz Rusije. V mrzli Sibiriji je strmoglavil tupolev. Vsi udeleženci poleta so bili mrtvi. Koliko jih je bilo, niso sporočili. Časnikarji so razlagali, da jih tako letalo lahko sprejme 90. Dan kasneje spet letalska nesreča. Tokrat na Cipru. Kovinski ptič je pripadal celo našemu JAT-u. Vozil je za turško letalsko družbo. Nihče od 15-članske posadke ni preživel. Raziskovalci si belijo glave, zakaj je letel skoraj 1000 metrov prenizko. Če bi bil le dobrih sto metrov višje, bi se izognil nesreči.

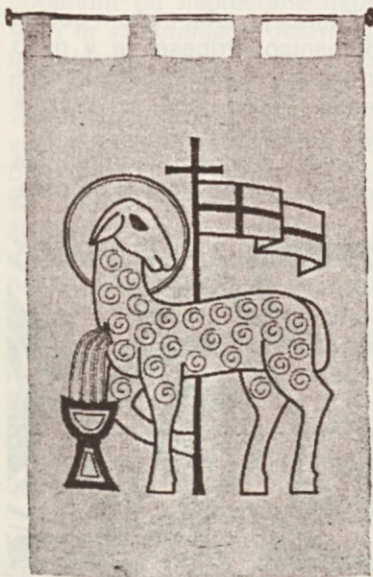
Komisije natančno preiskujejo potek dogodkov in ugotavljajo ali le domnevajo vzroke, življenj ne morejo več vrniti.

„Črni“ mesec februar bo ostal zaznamovan v statistikah in poročilih letalskih družb.

Nam ljudem, ki te dnevne novice prebiramo, pa ne zadostujejo novinarsko suhoparno razgaljena dejstva. Takšne novice vsaj za trenutek osupnejo in pretresejo. Za nekatere ljudi je to dobra senzacija, ki si jo velja ogledati, če se je nesreča zgodila blizu njih. V Porurju so nekateri poročevalci zgroženo opazovali, kako so množično pridrveli na kup „firbci“. Bližnja avtocesta je bila dobesedno zamašena z avtomobili, ki so se ustavljali. Ljudje so hoteli videti. Videti razdejanje in kraj smrti. Morda so si obetali celo kaj krvavega. Če je bilo kaj resnobnega v njih srcih, je to prekrila radovednost. Nečloveška radovednost.

Podoba se ponavlja na cestah vsak dan. Brezobzirna radovednost povzroča kolone pred krajem, kjer se je zgodila nesreča na drugi strani avtoceste. Policija opozarja po radijskih valovih, naj vozniki vendarle krotijo radoznalo poželenje, da bi si natančno ogledali kraj nezgode.

Mar ljudje ne zmoremo videti in doživljati ob nesreči nič več kot le senzacijo?

*Pregledali naj bi, kako je z našo solidarnostjo z vsemi, ki so izkoriščani in zatirani.
Obnoviti moramo molitveno življenje.
Privaditi se moramo plavati proti toku.
Da ne bomo kot petelin na strehi,
ki svoj plašč obrača po vetru,
moramo oblikovati in plemenititi svoj značaj
in očistiti svojo ljubezen do Boga,
do sočloveka in do naših skupnih krščanskih idealov.
Tudi do naših skupnih narodnih vrednot.
Le tako bomo sposobni veljavno opravljati
svoje poslanstvo kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani.*

*

*Vse to ne pride samo od sebe.
Kako naj bi razumeli svoj čas in svoje poslanstvo,
če ne bomo veliko brali?!*
*Kako naj ločimo varljivo taktiko od resnice,
če ne bomo znali življenja kritično opazovati
in o njem bistroumno razmišljati?*
*Kako naj resno razmišljamo o slovenskem narodnem programu,
če ne vidimo, da so za prihodnost malega naroda
prvi predpogoj zdrave družine in številni, dobro vzgojeni otroci.*
*Kako naj bi se kot verniki prav zanimali
tudi za politična vprašanja,
če nam ni jasno, da ima Jezusov nauk
tudi zelo važno družbeno razsežnost.
Saj je vendar evangelij pravice, bratstva,
solidarnosti, miru in svobode.*
*Vse to pa je glavni namen politike,
ki ni ali bi vsaj ne smela biti nič drugega
kot SKRB za SKUPNO blaginjo
in ne samo za ta ali oni družbeni razred
ali le za vladajočo stranko.*
Novo življenje.
*Desetletja so nam govorili,
da je vera povsem Z A S E B N A zadeva,
pa to ni res.*
*Vera prekvasi vse življenje
in ker je evangelij plemenita
in dobronamerna naravnost navzven,
je ne samo vreden javnega priznanja,
pač pa tudi potreben vsej človeški družbi.*
*Zato prisluhnimo preroku Izaiju,
ki nam je klical v postni čas:*
*„Ali ni to post, ki je Bogu po volji:
Raztrgaj krivične spono, odpini vezi jarma,
osvobodi tlačene in zlomi sleherni jarem;
lomi lačnemu svoj kruh in pripelji bedne brezdomce v hišo!
Ko vidiš nagega, ga obleci
in ne odtegni se svojemu sorodniku po krvi!
Tedaj napoči tvoja LUČ kot zarja.“*
Tu je prerok Izaija glasnik novega življenja.

*

Ni dvoma, ljudje božji, stojimo pred silnimi problemi in težkimi nalogami.

NOVO ŽIVLJENJE je božji dar,

ki kliče po našem SODELOVANJU.

Potrebujemo močnih OSEBNOSTI,
neustrašenih prekokov,

ljudi trdnega prepričanja ter neomajne ljubezni in zvestobe.

Za to, dragi prijatelji, se bomo morali šele vzgajati,
mi vsi, posebej pa še naša mladina.

*

Vstali Zveličar, daj naši skupnosti, našemu narodu,
Cerkvi in vsemu svetu

močnih, plemenitih, bistrovidnih in zvestih ljudi,

pokončnih osebnosti, ki se bodo zavedale,

da je pred vsemi nami ena sama možna pot,

ki vodi v slavo velikonočnega jutra in v NOVO ŽIVLJENJE,

to je namreč tista,

ki pelje preko Kalvarije velikega petka.

Nesreča je samo še zanimivost. Človekova smrt je vredna samo še radovednega ogleda, da bi vedeli prej kaj povedati o zadevi kot bodo prinesli časopisi.

Ponesrečenci v letalski nesreči v Porurju so bili poslovni ljudje. Večinoma trgovski potniki in tovarniški zastopniki, mudilo se jim je na pomembne sestanke, kjer se sklepajo pogodbe, poslovno sodelovanje za dobro njihovih podjetij in s tem v korist vsem delavcem. Čas je bil zanje dragocenost. Najhitrejše in po statistikah najvarnejše prevozno sredstvo je letalo. Gotovo je, da jih ni skrbel polet. Verjetno so imeli svoje naloge v mislih in razgovorih med seboj. Komaj verjetno je, da so razmišljali o minljivosti vsega svojega početja. In vendar teh svojih nalog niso mogli več izpolniti. Morali so nenadoma dati dokončni obračun o svojem celotnem življenjskem poslovanju. Kako so bili pripravljeni na to,

je seveda drugo vprašanje. A ta obračun je bil zadnji, končno veljaven, neponovljiv.

Bil je napravljen v srečanju z Bogom pod žarki milosti in usmiljenja zaradi trpljenja in vstajenja Jezusa Kristusa. Začela se je večnost, srečna ali nesrečna, odvisno od njihove življenjske drže. Predvsem v vprašanju, kaj jim je pomenil Kristus, koliko je bila njihova življenjska pot zaznamovana z velikonočnim upanjem.

Zadnji trije dnevi velikega tedna poskušajo vplesti v naše

življenje to resničnost. Gledati življenje v luči večnosti, v luči vstajenja.

Sveta velika noč kaže zmagalno moč — tako poje naša lepa in ponosna velikonočna pesem. Ne moremo ostati samo pri mislih na nenadoma umrle. Kaj imajo opraviti omenjene nesreče z našo veliko nočjo, če vprašanje ne velja tudi za nas: Kaj nam je še ostalo od te resnice? Kaj praznujemo mi, ko je velika noč?

Nenadna smrt bližnjih ne more biti senzacija, ampak spomin na našo smrt. In naše vstajenje. Kadar udari prav blizu nas, nam mora zgovorno spregovoriti o človeku, ki si na svetu osvaja višine in globine znanja in veselja in lahko veselo občuduje svojo tehnično moč, istočasno pa je ves negotov, ker ne ve, kje so mu postavljene meje. Nekje se življenje tu konča in ostane samo še vprašanje ali je bilo vse skupaj kam usmerjeno, ali je bilo pametno zaciljano, ali je našlo pravi pristan.

Resnični cilj našega življenja je namreč v Bogu. Onkraj te naše omejenosti.

Kristus je vstal in nam potrdil to resnico. Prinesel je v našo praznino upanje večnega življenja. Velika noč je praznik vere v vstajenje.

Koliko znamenj tega upanja polnega praznovanja je še osta-

lo v naših srcih in koliko v življenju? Premalo je, če je to praznik, ko je nekaj več dela prostih dni, ko gremo na izlete in kot pravimo — v naravo. Ali ni v tem preveč zbledela vsebina velikonočnega praznovanja?

Velikonočni teden, bolj določno povedano, zadnji trije dnevi: veliki četrtek, veliki petek in noč bedenja do svetlega vstajenjskega jutra velike nedelje so dnevi, ko si končno moremo oddahniti od neprestane napeitosti in vsakdanjega delovnega in šolskega ritma. Toda ne tako, da počnemo to, kar lahko vsake druge proste dneve. To je vendar praznik za največje globine duha. Vzeti si je treba čas za najodločilnejša vprašanja življenja. Za temo občestvenosti družinskega, župnijskega življenja ob spominu zadnje večerje (veliki četrtek), za vprašanja trpljenja in smrti (veliki petek) in končno vprašanje našega krščanskega upanja, na katerem sloni optimizem za vse življenjske situacije (velika nedelja).

To so velike skrivnosti. Pogledati moram zares zbrano vase, da spoznam, kako je Kristusovo

trpljenje del mojega življenja pa tudi moje krivde. Kako moj greh pribija Kristusa na križ. Šele pod križem me spreleti spoznanje, da nisem nič manj kriv kot drugi in da ga moram tudi jaz prositi, naj mi odpusti. Morda bom pod križem spoznal, da potrebujem spoved, odpuščanje grehov, če hočem praznovati skrivnost vstajenja. Kako zgrešeno razumejo veliko noč vsi, ki se ves veliki petek podijo po avtocesti, da bi utrujeni prespali soboto in na velikonočno jutro skupaj z domačimi jedli velikonočne jedi. Morda je to zadnje dejanje lepo, toda vsebina velike noči — osebno doživetje prehoda iz sužnosti greha v milost življenja po Jezusu Kristusu — to jim uide. Avtoceste pa so vsako leto bolj polne iščočih ljudi — modernih nomadov, ki iščejo kraje, kjer bi bili bolj odrešeni in razbremenjeni naporov vsakdanjega peklenškega tempa.

Nemalokrat in na mnoge načine je z nami tako, kot je bilo z učencema na poti v Emavs, da sta se morala začudena spraševati.

Mi pa smo mislili ...

Lahko bi svetopisemsko besedilo nadaljevali po naše takole: Mi pa smo mislili, da bo Kristus naredil kaj bolj krepkega za današnji čas, da bo bolj z močjo pokazal, da je on živi Bog, da bo nam, ki smo kristjani, dal nekaj več veljave med ljudmi, menda bi znali kar vse bolje urediti na tem svetu. Hiteli bi kakor učenci vpraševati, kdaj bo med nami uresničil svoje božje kraljestvo in nas naredil za svoje ministre ali vsaj konzularne predstavnike, ko že živimo v tujini.

Znotraj v sebi ne znamo več praznovati in zato tudi v družini ne. Ne znamo se več ustaviti v

V ljubljanskem hotelu Slon so se že navadili, da je enkrat mesečno, ob Štihovem večeru, vzdušje v kristalni dvorani ob prižganih svečah vedno znova prežeto s slovesnim navdihom, približno s takim, kakršnega smo občutili nekoč, ko smo v rani mladosti začeli zahajati v gledališče in smo vsakokrat znova zadržali dih, ko so ugasnile luči in se je zastor začel dvigati. Ali kakršnega smo občutili v cerkvi pri veliki maši, ko so bile prižgane vse luči in so bučale orgle ter so se zamudniki previvali do klopi, obenem pa je vladala neka posebna tišina. V Slonu je povsem drugače, klepet ob mizah spremlja žvenket pribora in kozarcev, natakariji v pravem pomenu besede švigajo sem in tja, pa vendar je vzdušje podobno kakor v gledališču ali v cerkvi.

V Slonu so se navadili tudi na to, da je ob Štihovih večerih kristalna dvorana polna do zadnjega kotička. Toda zanimanje za zadnji večer jih je le presenetilo. Skoraj v pol ure so prodali vse karte, a zaradi vztrajnega povpraševanja v naslednjih dneh so pripravili še sosednji prostor, kjer naj bi gostje pogovor samo slišali, toda v zadnjem trenutku so uspeli urediti tudi video naprave. Tako velikega števila poslušalcev pa gotovo ni pritegnila samo tema, ki je bila na programu, čeprav je bila vznemirljiva — **Etika na razprodaji?**, ampak gost večera, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar.

Cerkev in ločenci

Ločitev je lahko posledica lahkomišelnega odnosa do zakonske zvestobe, lahko je tudi zadnje dejanje grobega in razdiralnega egoizma. Mnogo ljudi je, ki so na teh področjih zašli v razmere, kjer urejena cerkvena zakonodaja ne pomeni nič več. Predpis sam na sebi nikoli ne more biti dovolj tehten razlog za zakonsko vez, četudi zagovarja splošno priznano vrednoto.

Številke današnjih razdejanih zakonov dosegajo grozljivo višino. Kažejo na to, kako nalahko danes tudi krščanski zakonci jemljejo neločljivost zakonske vézi. Kljub takemu stanju pa nima nihče od nas ljudi pravice, da bi dvignil kazalec in vseprek obsodil vse ločene zakonce. Tudi Cerkev sama si tega ne

more dovoliti, dokler se hoče sklicevati na nauk Jezusa iz Nazareta. Vsi vemo, da je ta Jezus zagovarjal nerazveznost zakona z granitno trdnostjo in odločnostjo. Nikomur pa, ki je prišel predenj — v kakršnikoli zablodi je že bil —, ni odrekel možnosti, da popravi svojo zmoto. Za hladno obsodbo ljudi, ki jih je življenje zaneslo v odmaknjenost božjim zapovedim, nimamo kristjani v Jezusu nobenega zgleda. Kazati na druge z obtožbo, ker niso uspeli ohraniti svojih družinskih vezi, je le naša človeška samovolja in naša slabost. Kljub temu, da skušamo razumeti človeka in ga imeti za svojega brata, pa nam ne sme zbledeti resnica, da je zakonska vez z zakramentom postala neločljiva.

sebi. V resnici bežimo pred prazniki. Duhovnosti in načrtnega dela zanjo množice ne poznajo več. Duhovnim vrednotam ne dajemo več možnosti, da bi nas dosegle.

„O, nespametni in kasni za verovanje...“ je odgovoril Jezus in je nadaljeval z razlago vsega, kar se je zgodilo. Prikazal je vse v luči zadnjega dogodka — vstajenja — in tedaj se jima je zablislilo v glavi in še bolj v srcu. Tedaj sta vedela, kako potrebno je bilo, da je trpel, da je mogel tudi vstati, da je zasvetila luč upanja za vse narode.

Če hočemo praznovati velikonočne praznike, ga moramo torej poslušati, ker nam bo sam najbolje razodel, kakšno veselje nam je pripravil. Ni pa poslušanja v drvenju po svojih potih, ampak ko se ustavimo ob njem. „Pri zadnji večerji“ na veliki

četrtak pri večerni maši, kamor vabi vse svoje učence, ne da bi razmišljal, da je kdo med navzočimi lahko še isti večer tudi njegov izdajalec. Tam je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa. To je kruh, v katerem se on sam daje vsem za hrano odrešenja. V moči tega „kruha“ je mogoče potovati v smeri vstajenja. Pridružiti se mu je treba na križevem potu in pod križem dokler se ne strdi zadnja kapljica krvi na pokončnem brunu. Post je ta dan. Moj delež pri trpljenju, moj dar Kristusu, moja solidarnost z njim, ki je sprejel strahotno križanje v spravo za greh sveta. Pogled nanj mi odkriva vso razsežnost hudobije in greha.

Kdor pravi, da je brez greha, je vsaj pred njim lažnik.

Velika sobota je „dan počivanja“. V dušo se seli pričakovanje velikega dogodka. Blagoslavljanje velikonočnih jedil na-

To pomeni, da je ločitev zakona nenaravna, človekovemu srcu in njegovemu dostojanstvu škodljiva zadeva. Razdrt zakon povzroča bolečino razdejanja. Trpljenje je v tem smislu posledica greha.

Velike dobrine je gotovo treba posebej skrbno čuvati — kot punčico svojega očesa. Obenem pa nam je jasno, da tako zahtevni vrednoti kljub temu ne bodo mogli biti do kraja zvesti vsi ljudje. Vendar more Bog celo z ljudmi, ki so na zunaj zelo oddaljeni njegovi postavi, pa to priznavajo in si osebno vztrajno prizadevajo, da bi uresničili vsaj tisto zapoved, ki jo še zmorejo, več narediti kakor pa s takimi kristjani, pri katerih je vse zunanje v najlepšem redu pa mislijo, da so veliko boljši od onih prejšnjih in zviška ocenjujejo „grešnike“.

javlja slovesni dan, ko se bo moglo srce veseliti življenja.

Velika nedelja. Dan vstajenja. Naj tudi nas bude velikonočni zvonovi iz spanja. Prav gotovo moramo biti pri slovesni vstajenjski maši in iz vsega srca peti alelujo, ker je Kristus vstal in živi.

Živeli bi radi. Živeti hočemo. Živimo pa resnično življenje samo, če smo globoko povezani s Kristusom.

Ne, velika noč ni samo dan potic in pihov. To je dan, ki nas duhovno osveži in prenovi, ki nam omogoči, da Kristusu iz srca rečemo svoj: Hvala ti, Gospod, ker si nas odrešil, ker si vstal in tako v naše življenje prinesel veselje in upanje. Vemo, da bomo vstali tudi mi, saj si nas ti sam poklical v to čudovito božje življenje.

Gospod, daj da se srečamo s teboj za to veliko noč!

Don Kamilo

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

MLADINA:

O JEZIKOVNI ENAKOPRAVNOSTI V ARMADI

O tem, kakšen je dejanski položaj slovenščine v vojski, govori marsikaj, npr. napisi na vojaških zgradbah, javnosti namenjene informacije vojaških ustanov, vabila na različne prireditve, ki jih pripravlja vojska, nastopi vojaških oseb v javnosti, stiki s pacienti v vojaških zdravstvenih ustanovah, sodelovanje armade z družbenopolitičnimi organizacijami, kulturnimi ustanovami in društvi, s krajevnimi skupnostmi, sporazumevanje v okviru samoupravnega in družbenopolitičnega delovanja znotraj armade — vse to poteka skoraj izključno v srbohrvaškem jeziku, kot da je srbohrvaščina uradni in uradovalni jezik naše vojske.

Po še vedno veljavni zvezni ustavi (so) jeziki narodov Jugoslavije tudi v vojski enakopravni in je po zakonu o ljudski obrambi srbohrvaščina privilegirana zgolj in samo pri poveljevanju in vojaškem pouku. Poveljstvo ljubljanskega armadnega območja pa — kolikor vem — doslej ni še prav nič storilo, da bi se slovenski starejšinski kader seznanil s slovenskim vojaškim jezikom.

MLADINA, Ljubljana, 19. feb. 88/3.

PRIMER Z BIZELJSKEGA

Lani oktobra so na Bizeljskem pokopali vojaka Bojana Balona, ki je izgubil življenje v prometni nesreči.

Zakaj se je primerilo, da so vojaki, ki so bili pripravljani, da pospremijo Bojana na njegovi zadnji poti, dobili častnikov ukaz, naj se umaknejo in svojega name na in dolžnosti ne izpolnijo? Tudi častnik, ki je prispel iz enote, v kateri je Bojan služil vojaški rok, ni prebral svojega poslovnega govora. Od kod tak nedojemljiv vpliv duhovnika na pripadnike naših oboroženih sil, da samo zaradi njegove prisotnosti odpovedo slovo z vojaškimi častmi nekemu, ki mu le-te pripadajo in so mu jih še do zadnjega hipa bili pripravljani izkazati?

Je bilo torej narobe to, da je bil vojak veren? Je bilo narobe samo to, da je bil pogreb tudi cerkven in je bil torej prisoten duhovnik? Kaj pomeni vse to zapletanje?

Sme vojak med služenjem vojaškega roka prejemati versko literaturo? Če ne, zakaj ne? Sme vojak v uniformi k spovedi ali pa samo na ogled cerkve? Če ne, zakaj ne? Je lahko veren vojak pokopan z vojaškimi častmi? Če ne, zakaj ne?

Če slutimo, da je na vsa zastavljena vprašanja odgovor nikalen, je na dlani, da je v naši vojski ideologija sprta z življenjem. Te nikalnice so sprte tudi z osnovnimi načeli spoštovanja človeškega dostojanstva.

MLADINA, Ljubljana, 19. feb. 88/43.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

TOŽBA PROTI REVIMI MLADINA IN ZAPLEMB KATEDRE

Državno tožilstvo v Ljubljani je vložilo tožbo proti reviji Mladina zaradi obrekovanja in žalitve vojske in obrambnega ministra Branka Mamula. Mladina je spričo lakote v Afriki kritizirala potovanje vojaških zastopnikov v Etiopijo, kjer so hoteli prodati orožje. Jugoslavija izvažata letno vojni material v vrednosti dveh milijard dolarjev.

V Beogradu je prišlo v javnost, da je beograjsko državno tožilstvo zaplenilo revijo Katedro, ki izhaja v Mariboru. Razlog so bili očitno pogovori s tujimi časnikarji o političnem položaju v Jugoslaviji.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 24. feb. 88/7.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

JUGOSLOVANSKO VOJAŠKO VODSTVO V ZADREGI

Državno tožilstvo v Ljubljani je vložilo tožbo proti mladinskemu glasilu Mladina in njenim urednikom. Revija naj bi bila napadla in žalila jugoslovansko vojsko in njenega poveljnika, obrambnega ministra admirala Mamula, se glasi v obtožnici. Mladina je bila označila potovanje Mamula v Etiopijo za nepotrebno in zapisala, da Jugoslavija ne bi smela pošiljati tja orožja, saj ji vse druge države pomagajo z živili. Obtožnici sta bili vloženi na izrecni ukaz državnega tožilstva v Beogradu — v Jugoslaviji je to možno. Tretjo obtožnico je vložilo slovensko tožilstvo samo in se nanaša na trditev Mladine, da so pri gradnji letne vile admirala Mamula v Opatiji k delu pritegnili vojake. Na podlagi obtožnice mora biti to dejstvo sodno preiskano.

Kritiko Mladine proti Mamulu in vojaškemu vodstvu napihujejo različni interesi v visoko politično afero; očitno hočejo s tem napasti prostor tiskovne svobode v Jugoslaviji, pa tudi Slovenijo z njenim liberalnim ozračjem. Videti je, da se čuti vojaško vodstvo neprijetno

prizadeto in sedaj mobilizira predvsem zveze starih partizanov. S parolami kot „Kdor napade vojsko, zadene Jugoslavijo“ terjajo ti ne le policijske in sodne ukrepe proti Mladini in „enako mislečim“, ampak hočejo pozvati k „odgovornosti“ tudi vodstvo republike Slovenije. To vodstvo je sicer izrazilo svoje nesoglasje s pretiranimi trditvami revije, na drugi strani je pa povedalo, da ne bi smelo biti v jugoslovanski družbi nobenih stvari več, o katerih ne bi bilo dovoljeno pisati. V Ljubljani se sprašujejo, ali naj „vojaški voditelji ostanejo polbogovi“, ki se jih ni dovoljeno časninarsko dotakniti. O jugoslovanskem pošiljanju orožja v dežele tretjega sveta naj bi se pogovarjali. Slišati je mnenje, da hoče vojaško vodstvo kratkoma prepričati, da bi prišlo to v javno razpravo. Sicer je utegnila priti na dan tudi druga vprašanja kot npr. urjenje Palestincev v jugoslovanskih vojaških taboriščih.

V afero se je takoj vključilo tudi srbsko partijsko vodstvo pod Miloševićem, ki se počuti vedno bolj osamljeno v Jugoslaviji, ima slabe odnose s Slovenijo in bi se rado priljubilo vojski. Srbsko vodstvo je prepovedalo mariborsko študentsko glasilo Katedra, ker je Miloševića in njegove ljudi prikazalo kot „politične komisarje“ in naslednike kraljevske diktature v začetku tridesetih let. Katedra je objavila tudi izjave tujih dopisnikov, ki so odgovorili na napade proti njim in na ponaredbe v enako mislečem srbskem tisku.

Vodstvu okrog Miloševića je vloga jugoslovanskih časnika pri demokratizaciji trn v peti. Očitno bi rado začelo nasprotno akcijo. V Jugoslaviji so zaskrbljeni, ker hoče za ta namen vključiti vojsko.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 26. feb. 88/2

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: VOJSKA — NAPADENA S PERESOM

Vsa Amerika bi se najbrž zabavala, ko bi predsednik Reagan sklical državni varnostni svet, da bi se spopadel s kritičnimi prispevki neke mladinske revije, ki si je izbrala za tarčo vojsko in vojaško vodstvo. Nekaj takega se je sedaj zgodilo v Jugoslaviji. Zelo resno se je jugoslovansko kolektivno državno predsedstvo lotilo „primeri“. Prizadevni funkcionarji so kritiko armade s strani slovenskega mladinskega lista Mladina, ki je v tonu gotovo predrzna, napihnil v državno afero, ki dobiva vedno širše kroge.

Proti dvema časnikarjema je temeljno javno tožilstvo Slovenije že vložilo tožbo zaradi „žaljenja in obrekovanja vojske“, a šele, ko je to od njega terjalo zvezno tožilstvo v Beogradu. Prej je kolektivno državno predsedstvo ugotovilo — ne da bi koga imenovalo, kot je to že običaj — da so „nedavni napadi določenih jugoslovanskih časopisov na jugoslovansko ljudsko armado“ kršitev ustave in kazenskih zakonov; da ti napadi spadajo „v orožarno psihološke vojne“ proti JLA; da stavljajo pod vprašaj „pridobitve revolucije in z ustavo zagotovljeno družbenopolitično ureditev“, z namenom

„Jugoslavijo demobilizirati in spodkopati njeno mednarodno dobro ime“.

Kaj se je v resnici zgodilo? V začetku februarja je objavilo ljubljansko Delo poročilo svojega afriškega dopisnika v Nairobiju pod naslovom „Admiral med lačnimi“, ki se je kritično spopadlo z obiskom jugoslovanskega obrambnega ministra admirala Mamula v Etiopiji; namesto da bi Jugoslavija storila kaj proti lakoti v Afriki s pomočjo v denarju in s pošiljkami živil, sklepa z Etiopijo kupčije za orožje; dovoljeno mora biti vprašanje, ali je pošiljanje orožja Etiopiji, ki ga bo ta uporabila proti eritrejski osvobodilni fronti, možno uskladiti s človekoljubnimi in zunanjepolitičnimi načeli neuvrščenosti Jugoslavije.

Dejansko gre za kočljivo zadevo. Kljub vsem izjavam o človečnosti, miru med ljudstvi in neuvrščenosti spada namreč Jugoslavija med najvažnejše dobavitelje orožja na svetu. Dohodki Beograda od izvoza orožja znašajo letno okrog dve milijardi dolarjev. Kritični glasovi pogrešajo to, da ne gre izkupiček od izvoza orožja v prid načetemu ljudskemu gospodarstvu, ampak armadi in nadaljnji proizvodnji orožja. In to kljub temu, da dobiva vojska v Jugoslaviji ob prikrivani gospodarski krizi 4,6 milijarde mark, to je kakšnih 66% državnega proračuna za leto 1988.

Revija Mladina, ki jo izdaja komunistična mladinska organizacija Slovenije, je prispevek iz Dela pograbila in poudarke zaostрила. Krivda „trgovca z orožjem“ Mamula je toliko težja, je zapisala Mladina, ker admiral „prodaja puške z rožami neuvrščenosti v ceveh“. List je kratko in malo zahteval, da naj obrambni minister odstopi. V drugem prispevku je list kritiziral načrte jugoslovanske vojske, da brez ozira na gospodarsko krizo in 20 milijard dolga v tujini načrtuje gradnjo nadzvočnega bombnika, katerega razvoj bi stal dve milijardi dolarjev. Pod naslovom „Svinje in diamanti“ list hudomušno pripominja, da ni jugoslovanski letalski industriji v dveh desetletjih uspelo izdelati načrte za gradnjo letala za boj proti škodljivcem v kmetijstvu.

Kritiki Mladine se je pridružila ljubljanska revija Teleks in poročala, da je admiral Mamula izbral mesto obrambnega ministra v osebno korist: za zidavo njegove vile pri Opatiji so poslali kot gradbene delavce krute.

Slovenski vrhovni funkcionarji, ki sicer enoglasno obsojajo ton in izbiro besed pri kritiki, ne pa dejanske vsebine, in ki terjajo več preglednosti pri vojaških vprašanjih, so sedaj šli v protinapad: prepričati hočejo, da bi kdo kritiko Mladine uporabil za predsodek in tako pometel s slovenskimi predstavami o „drugračnem socializmu“ v Jugoslaviji.

Za 8. marec je bil napovedan proces proti odgovornemu uredniku Mladine Francu Zavrlu in njegovemu kolegu od Teleksa Andreju Novaku. Hrvaška zveza pisateljev je proti kazenskemu postopku protestirala z odprtim pismom: ni prav „staviti vojaški patriotizem kot najvišje pravilo nad patriotizem občana“.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 4. mar. 88/3.

(dalje na strani 13)

Slovenija
Moja dežela

na sploh

TEDEN SLOVENSKE DRAME

S predstavo Ptičev v izvedbi Mestnega gledališča iz Ljubljane se je 3. marca končal 18. Teden slovenske drame v Kranju. V Prešernovem gledališču se je v desetih dneh zvrstilo trinajst različnih uprizoritev in šestnajst ponovitev.

Občinstvo je videlo devet predstav po izboru selektorja Franceta Vurnika, dve monodrami in premierno uprizoritev Antigone v izvedbi Prešernovega gledališča v Kranju. Direktor tega gledališča je povedal, da si je predstave ogledalo 3800 obiskovalcev in da je prevladovala mlajša publika. Povedal je še, da je bilo večje povpraševanje za posamezne predstave in manj za celoten paket Teda.

VEČ PROSTORA ZA NEKADILCE

Slovenski železničarji so se odločili, da bodo v svojih vlakih namenili nekadilcem več prostora kot doslej. Doslej je bilo razmerje med številom sedežev enako za kadilce in nekadilce, odslej pa bodo slednjim namenili dve tretjini prostora. Železnice na Slovenskem prepeljejo dnevno povprečno 75 tisoč potnikov, dve tretjini vseh pa se redno dnevno ali občasno vozi v elektromotornih vlakih. Železničarji so ugotovili, da je med potniki vedno več takih, ki si za svoje potovanje izberejo oddelke za nekadilce. Celotni kadilci se raje vozijo v takih oddelkih in med vožnjo ne kadijo.

Prof. dr. Šeparovič, Zagreb: „Naša zakonodaja, še bolj pa praksa premočnih posameznikov, vsebuje možnost zlorabe moči... v vsiljevanju enopartijskega izključnega sistema oblasti v kadrovski in drugi politiki, katere posledica je delitev državljanov na dve skupini: polnopravne in druge.“

TELEKS, Ljubljana, 21. jan. 88/26.

Zato so bili ob dosedanjem razmerju oddelki za nekadilce ponavadi polni, v oddelkih za kadilce pa je bilo često še dovolj prostora.

GENE NA DROBNO

so se februarja v Sloveniji povečale še nekoliko bolj, kot so bile januarja. Zrasle so za 5,6 odstotka in so bile tako za 166 odstotkov višje kot lani v istem obdobju. Zlasti so se povečali stanovanjski obratovalni stroški, podražile so se kulturne in komunalne storitve, pahištvo, tekstilni izdelki, časopisi, kmetijska zaščitna sredstva, električni gospodinjski stroji ipd.

ŽUŽEMBERK, središče Suhe krajine, leži nad mostom v dolini gornje Krke in na odcepu cest v Kočevje, Trebnje in Radohovo vas od dolinske ceste.

GORICA je središče slovenskega Goriškega v Italiji. Dolga stoletja je ostajala narodnostna podoba do Soče in do briških podnožij razen dveh, treh mest izključno slovenska.

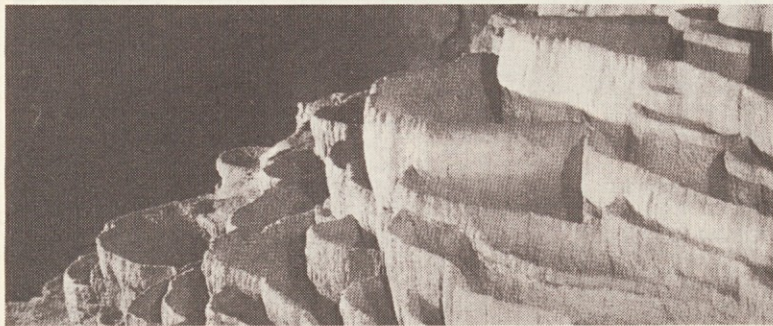
Na vrhu lestvice enoletnih podražitev so bile kulturne storitve, ki so se v Sloveniji podražile za 283 odstotkov, zdravila so se od lanskega februarja pa do letos podražila za 265 odstotkov itd.

od tu in tam

BLED

V blejskem hotelu Golf so marca

ŠKOCJANSKE JAME so svojevrstni podzemeljski svet izrednih zanimivosti in lepot med skalnatim Krasom in zelenimi Brkini. Na fotografiji so ponvice v jami.

Cilj vseh ustavnih sprememb (v Jugoslaviji) ni reševanje krize, temveč ohranitev oblasti za vsako ceno in brez kakršnekoli zgodovinske odgovornosti. — Bogomir Kovač.

MLADINA, Ljubljana, 15. jan. 88/9.

odpri „brasserijo“, v kateri bo ponudba veliko pestrejša kot v nekdanji kavarni, ki je bila doslej v tem prostoru. Gostje bodo lahko dobili hladne predjedi, tople obroke, slaščičarske izdelke in drugo, za prijetno vzdušje pa bo skrbela klavirska glasba. Lokal ni namenjen le hotelskim gostom, temveč tudi drugim, z njim pa bodo lahko bolje izkoristili tudi zunanjo teraso. Dela so stala 400 milijonov dinarjev.

CELJE

V celjski občini so lani zmanjšali zaostajanje za slovenskim povprečjem. Industrijska proizvodnja se je povečala za 0,3 odstotka. Izvozili so za 26 odstotkov več, kot so uvozili, od tega na zahodno tržišče za sedem odstotkov več od republiške stopnje. Izgube so bile lani na tem področju večje za 52 odstotkov, na Slovenskem pa za 87 odstotkov. Te izgube odpadejo skoraj v celoti na štorsko železarno, kjer je zaradi lanske nesreče izpadla enomesečna proizvodnja.

CERKNICA

Merkatorjevo kmetijsko zadrugo Cerknica so na ljubljanskem temeljnem sodišču obsodili na milijon dinarjev kazni zaradi gospodarskega prestopka. Ker je inspekcija našla v trgovini v Žilcah veliko živil s pretečenim rokom uporabe, so jo kaznovali zaradi kršitve zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne uporabe.

LENDAVA

V tovarni dežnikov Indip so odprli novo proizvodno dvorano in skladišče. V nove prostore so preselili del proizvodnje, ki jo Indip opravlja za soboško Muro. Odslej bodo delavci Indipa šivali vetrovke in plašče za tekstilno tovarno Muro v 3920 kvadratnih metrov velikih prostorih, ki so stali 2,6 milijarde dinarjev. Dve tretjini potrebne denarja je prispevala Mura, tretjino pa Indip. V starih prostorih pa bodo še naprej izdelovali dežnike.

LESCE

Na občnem zboru Turističnega društva Lesce so 12. marca proslavili 30-letnico obstoja danes najštevilnejšega in zdaj tudi najuspešnejšega tovrstnega društva v Sloveniji. Na občnem zboru je društvo podelilo priznanja šestim organizacijam, s katerimi desetletja najbolje sodeluje. Nagradili so tudi lastnike najbolj urejenih hiš. Turistična zveza Slovenije je društvu podelila priznanje s plaketo, posamezniki pa so dobili častne značke v zlatu, srebru in bronu.

LJUBLJANA

Več tisoč ljudi je v domačih Kosezah burno pozdravilo Matejo Svet, najboljšo jugoslovansko udeleženko 15. zimskih olimpijskih iger in dobitnico srebrne kolajne v

Lahko ostaneš na oblasti, zakone pišeš sam, zato vladaš legalno, vendar ne legitimno, bolj kot diktator in ne kot svobodno in demokratično izvoljen predstavnik ljudstva. Kljub vsemu je v zgodovini večina avtokratov slabo končala. — Janez Janša.

MLADINA, Ljubljana, 22. jan. 88/11.

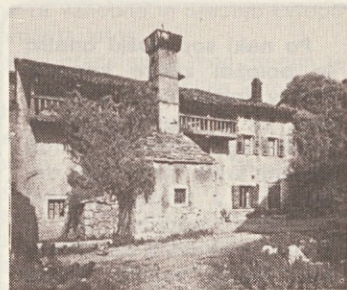
olimpijskem slalomu. Matejo Svet je takoj po prihodu na brniško letališče pozdravilo zastopstvo Smučarske zveze Slovenije s predsednikom Janezom Zajcem na čelu. Doma, sredi terasastih blokov v njenih Kosezah, kamor jo je s harmonikarjem in obveznim kurentom pripeljal slovesno okrašen zapravljivček, so učenci osnovne šole pripravili pisan spored. Predsednica Ljubljane Nuša Kerševan je v pozdravnem nagovoru povedala, da so Matejo predlagali za letošnjo nagrajenko mesta Ljubljana.

MARIBOR

Delavci podjetja Konstruktor so marca začeli podirati gradbene odre in opaže na največji cerkveni gradnji v Mariboru, na cerkvi na Podbrežju. Z gradbenimi deli so končali pravočasno, zdaj so na vrsti obrtniki, ki bodo začeli z bakrom pokrivati cerkev. Vprašanje pa je, kdaj bo cerkev končana, saj je trenutno zmanjkalo denarja. Z gradnjo so začeli pred šestimi meseci. Zvonik je visok 33 metrov, župnišče ima 240 kvadratnih metrov, cerkev 900, prostor okoli zvonika, ki je v središču, pa meri 700 kvadratnih metrov. Sicer pa delavci Konstruktorja gradijo tudi na Taboru manjšo cerkev.

MURSKA SOBOTA

Sindikalno pevsko društvo Štefan Kovač je v dvorani kina Park s slovesnim celovečernim koncertom proslavilo svojo dvajsetletnico uspešnega delovanja. V zadnjih dveh desetletjih so pevci iz Murske Sobotne nastopili marsikje: 456 nastopov so našteli po Jugoslaviji, Madžarski, Avstriji in Zahodni Nemčiji. Naštudirali so 224 pesmi. Veliko dela pri tem je opravil zborovodja Tomaž Kuhar, ki je pred petnajstimi leti prevzel to vlogo. Poleg njega je kljub postopnemu menjavanju generacij pevcev v zboru še precej takih, ki pojejo že

Kraška hiša

dolga leta. Dvanajst jih je že od ustanovitve zбора.

NOVO MESTO

Kljub velikim težavam, ki pestijo slovenske izvoznike, je novomeška tovarna zdravil Krka lani izvozila na tuje za 71,5 milijona dolarjev surovin in končnih izdelkov ter tako za 5,8 odstotka preseгла letni plan izvoza. Kar zadeva letošnje izvozne napovedi, so v Krki precej previdni. Načrtujejo za 66 milijonov dolarjev menjave s tujino.

PTUJ

Potem ko so v vitrinah ptujske ljudske in študijske knjižnice popravili dokumentarno razstavo o starejšem slikarstvu v tem mestu, so marca odprli drugo razstavo, ki prejšnjo dopolnjuje in nadaljuje. Jakob Emeršič je za novejšo ptujsko slikarstvo pripravil zapise in dokumente o znanih ptujskih likovnih umetnikih, kot so Alois in Luigi Kasimir, Jan Oeltjen, Janez Mezan in Albin Lugarič. Obenem pa so bili na tej razstavi predstavljeni tudi amaterski slikarji Ptuj. Razstavo so posvetili 20-letnici smrti enega znanih slikarskih mojstrov — Oeltjena.

RADENCI

V Radencih želijo letos izkoristiti prav sleherno možnost za povečanje prodaje slatine in brezalkoholnih pijač na domačem trgu. Z

Po neki sociološki analizi je položaj zveze komunistov v družbi trikrat protisloven: ZK je ključni dejavnik političnega sistema, hkrati pa tudi kritik njegovega delovanja; v družbi pomeni manjšino, obenem pa si stalno prizadeva, da bi izražala težnje večine; izreka se proti kakršnemukoli monopolu v družbi, čeprav je njen vodilni položaj opredeljen celo z ustavo.

DELO, Ljubljana, 1. mar. 88/1.

lansko prodajo so še kar zadovoljni, saj so prodali kar 232 milijonov litrov slatine in brezalkoholnih pijač in s tem presegle predlansko prodajo skoraj za tri odstotke. Radenska je sklenila s trgovskim podjetjem Brodopromet pogodbo za redno prodajo slatine v hercegovskem kraju Medžugorje, ki je v sedmih letih postalo pomembno svetovno romarsko mesto. Tako je Radenska drugo slovensko podjetje, ki bo s svojo ponudbo načrtno in v večji meri prisotna v tem ro-

marskem kraju, ki ga je v preteklih sedmih letih obiskalo več kot deset milijonov romarjev oziroma turistov iz vsega sveta.

SVIŠČAKI

Med tradicionalnim 14. zimskim pohodom na Snežnik se je v slabem vremenu na vrh tega notranjskega očaka povzpelo okrog štiri tisoč planincev iz Slovenije in zamejstva. Vetra sicer ni bilo, zaradi megle pa je bila vidljivost le deset metrov, razmere pa prav zimske. Precej udeležencev vzpona se je ob vrnitvi s Snežnika ustavilo še na Sviščakih, kjer je bilo na smučišču prav tako živahno kot na vrhu Snežnika.

ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

Na rednem letnem občnem zboru v začetku marca so člani turističnega društva ugotovili, da je bilo preteklo leto uspešno. Njihove turistične postojanke in zanimivosti, kot so jama Pekel, antični park in poučna gozdna pot, je obiskalo 54.628 turistov. Dosegli so tudi za 90 odstotkov višji skup-

ni dohodek. Pripravili so številne turistične prireditve in opravili veliko prostovoljnih delovnih ur za vzdrževanje turističnih objektov.

ŠENTILJ

Na prostoru med Jugoslavijo in Avstrijo, to je na samem mejnem pasu, je podjetje Pohorje postavilo dva privlačna paviljona, v katerih je dvanajst prodajnih mest za trgovine s carine prostim blagom. Prodajajo predvsem pijače, od tega precej domačih. Avstrijci radi kupujejo slivovko, pa tudi nekatere druge domače žgane pijače gredo dobro v promet. Precej iskana je kava, saj je nekoliko cenejša kot v sosednji avstrijski trgovini. Trenutno je v Mariboru in okolici šest trgovin s carine prostim blagom, ki vse dobro poslušajo. To pomeni, da je bil zakon o trgovini s carine prostim blagom še kako potreben.

ŠENTJUR PRI CELJU

Miličniki v Šentjurju ugotavljajo, da se je skupno število kaznivih dejanj v lanskem letu v tej občini sicer nekoliko zmanjšalo glede na leto poprej (v letu 1986 jih je bilo 300, lani 252), vendar pa je bistveno poraslo število kaznivih dejanj, katerih povzročitelji so bili otroci in mladoletniki. Število teh dejanj raste že od leta 1985. Tedaj so namreč na območju postaje milice obravnavali samo 3 kazniva dejanja, za katerih storitev je bilo osumljenih 9 otrok, leto kasneje pa že 9 kaznivih dejanj, za katera je bilo osumljenih 14 otrok. Lani pa so se številke še zvečale. Miličniki so obravnavali kar 27 otrok, ki so bili osumljeni, da so storili 19 kaznivih dejanj. Lani so obravnavali tudi 49 mladoletnikov, ki so bili osumljeni za povzročitev 26 kaznivih dejanj. Dejstva kažejo, da so mladoletniki storili kazniva dejanja predvsem v skupinah.

Pri srečanju taizejske mladine v župni cerkvi v Dravljah.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: VAL CEN NEPRESTANO NARAŠČA

Val zakonitih in nezakonitih podražitev trenutno spodkopuje slejkoprej sporni „program za gospodarsko stabilizacijo“, ki ga je jugoslovanska vlada izglasovala novembra in ki naj bi s strogo zamrznitvijo plač in cen znižal tedanjo 170%-no inflacijo. Pri zamrznitvi plač ni bilo mogoče vztrajati, saj so številna podjetja plače po stavkah delavcev delno, v nasprotju s „stabilizacijskim programom“, močno dvignila.

Tudi cene, ki jih je vlada novembra „zamrznila“, so medtem spet na široko odtajane. Člani vlade so „z veliko osuplostjo“ na seji parlamenta ugotovili, da je „na stotine podjetij“ zamrznitev cen na očiten način obšlo, cene svojih proizvodov delno „za desetkrat“ dvignilo in s tem postavilo uspešno stabilizacijskega programa pod vprašaj. Pri tem so ali kratkoma cene dvignili ali pa poslali na trg stare proizvode z neznatnimi spremembami in občuteno zvišanimi cenami kot „nove proizvode“ — za te pa zamrznitev cen ne velja. Pri tem početju so vlade in nadzorni organi šestih republik in obeh avtonomnih pokrajin podjetja podprle in se s tem uprle stabilizacijskemu programu zvezne vlade v Beogradu. To je inflacijo v februarju dvignilo v primeri z januarjem za 5,9%.

Kljub takemu razvoju, ki ponovno kaže nemoč jugoslovanske zvezne vlade, da bi se proti republikam in njihovim interesom vzpostavila, je vlada v Beogradu zdaj zamrznitev cen, ki jo je novembra odredila, za vrsto proizvodov preklicala in s tem prižgala zeleno luč novemu valu „zakonitih“ podražitev.

Zaradi teh „zakonitih“ podražitev, ki jih opravičujejo z nadaljnjim upadanjem vrednosti dinarja — že novembra je bil dinar razvrednoten za slabo četrtino vrednosti — bo po uradnih podatkih inflacija zrasla marca za nadaljnje 4,7%. Temu je treba dodati, da znašajo dolgovi v tujini slejkoprej okrog 21 milijard dolarjev in da niso pogajanja z upniki za nov način odplačevanja dolgov doslej pripeljala še do nobenih uspehov.

Za Jugoslovane pomeni to nadaljnji upad življenjske ravni. Decembra je znašala poprečna plača v Jugoslaviji okrog 340 mark, v Sloveniji, kjer so plače najvišje, pa 540 mark.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 5./6. mar. 88/8.

DELO: BUČARJEV NASTOP V EVROPSKEM PARLAMENTU

Obravnavo dopolnil k zvezni ustavi na seji predsedstva RK SZDL Slovenije je bila iztočnica za razmišljanje o predstavitvi slovenskega primera Franceta Bučarja

pred interno skupino za Vzhodno in Srednjo Evropo Evropske skupnosti januarja letos.

France Bučar je v tej predstavitvi med drugim rekel: Združena Evropa je za nas idealna oblika Evrope — kot skupnost svobodnih narodov, kjer bo prostor celo za tako majhne narode, kot so Slovenci, ki nikoli v preteklosti niso imeli svoje lastne države, pa so vendar uspeli preživeti, kljub vsem neugodnim okoliščinam. Sedaj, ko so vključeni v državo tako imenovanega realnega socializma, čutijo, da je v nevarnosti ravno njihov obstoj — obstoj samozavestnega naroda oziroma obstoj dedičev evropske tradicije. Brez svoje lastne volje ali privoljenja so bili postavljeni v državo, katere vodilna filozofija, bolj ideologija, je bila že ob njenem nastanku v popolnem nasprotju z njihovo željo po svobodnem življenju neodvisnih posameznikov.

France Bučar je svoje razmišljanje o leninistični državi, ki ji vlada komunistična partija in ki je v krizi, strnil v ugotovitev, da morajo te (leninistične) države, če želijo iz brezizhodnega položaja, „dopustiti ne le večjo ekonomsko, temveč tudi večjo politično svobodo. Uvesti morajo več demokracije, več avtonomnosti, več decentralizacije; če bi prišlo do tega, bi to imelo za posledico razpad vladajoče partije. Prisiliti te dežele k bolj svobodni tržni ekonomiji, pomeni, pomagati narodom teh dežel, da si priborijo svobodo. Tako bi lahko nastala Evropa svobodnih narodov.“

Logika je zelo jasna: kakršnakoli pomoč vladam teh dežel, še zlasti finančna, poveča njihovo možnost, da se izognejo neizogibnemu.

Avtor zavrača tudi tezo, da je vsakršna pomoč Jugoslaviji kot neodvisni državi prispevek k ohranitvi ravnotežja med blokoma, češ „da je Jugoslavija totalitarna antidemokratska država, ki se le zdi, da je utrdba miru in stabilnosti na tem področju. V resnici pa je najslabotnejši člen v verigi. Sedanja politična, ekonomska in moralna kriza ni le gola slučajnost slabega gospodarjenja ali kake slabe politične odločitve. To je nujen rezultat prevladujoče vloge partije, ki prezira vsakršno idejo političnega pluralizma.“

Na seji je Zoran Polič opozoril: „Bučar ugotavlja, da se Slovencem nikdar ni tako slabo godilo kot danes. Ob to prihaja drug članek, kjer pravi, da je treba takoj ukiniti samoupravljanje, odpraviti družbeno lastnino in uvesti politični pluralizem strank, in stvar v Jugoslaviji bo rešena, Slovenija pa bo svobodna in bo lahko zadihala.“

Jože Smole je temu mnenju dodal: Franc Bučar je v govoru pokazal svojo pravo barvo, ko je Zahodu v bistvu predlagal, naj ukine vsako finančno pomoč Jugoslaviji, in se s tem zavzemal za pritisk Zahoda na Jugoslavijo, da zruši sedanji sistem.

DELO, Ljubljana, 10. mar. 88/5.

Na posvetu slovenskih združnikov je o aktualnih političnih razmerah govoril Jože Smole, predsednik republiške konference SZDL. (Med drugim) je rekel: „Žal v

(dalje na strani 30)

franc saleški finžgar

prerokovana

Ta knjiga vojnih povesti (Prerokbe zoré, Boji, Kronika gospoda Urbana) je Finžgarjevo najboljše delo. V njej gledamo preseljivo podobo življenja in trpljenja slovenskega kmečkega ljudstva v zaledju fronte med prvo svetovno vojno na Gorenjskem in usode treh kmečkih hiš. Vodilna misel dela poudarja, da zavest dolžnosti do skupnosti odloča nad osebnimi koristmi. Ljudstvo je tisto vojno imenovalo „ta prerokovana“. (S. Janž).

PREROKBE ZORÉ

Nad pultom v zakristiji je slo-nel župnik in bral evangelijske ome nedelje po binškojih. Pri stavku „Daj odgovor od svojega hiševanja“ se je zamislil in ob-stal. Oči so gledale na odprti evangelijski, toda črk niso več vide-le; vse čez knjigo so bile zapisa-ne besede: Daj odgovor od svo-jega hiševanja!

Z rokami podprta glava mu je lezla niže in niže. Višnjeva štola, ki si jo je nadel, čakajoč spovedancev, mu je silila kvišku na til-nik in še nadenj. On se je pa sklanjal čedalje bliže do pul-ta, do evangelijske in tem večje so bi-le črke Gospodovega sodnega klica: Daj odgovor! Zdelo se mu je celo, da črke žive, da jih ne vi-di, ampak da sliši daljnji glas, kakor glas tistega, ki veleva, zo-per katerega ni pomisleka in ni od-pora.

Tedaj so se zakristijska vrata nenadoma odprla. Preden je župnik dvignil glavo, je stal pri njem župan; niti zapreti ni uteg-nil za seboj. Naglo je hropel in se sklonil do župnikove glave.

„Vojna!“ je izrinil iz zasoplih prsi.

„Vojna?“ je ponovil župnik, se začudil in odstopil za korak.

„Da, vojna!“ je potrdil župan. „Oznanite ljudem, naj bero! Opolnoči sem dobil brzójavko in sedaj so že tu — lepaki!“

Župan je pokazal na zavoj ve-likih papirjev pod pazduho, se okrenil, odšel in zaloputnil vrata.

Župnik je obstal, kamor se je bil umaknil pred županom. „Voj-na!“ Saj je bral o vojnah, čul o vojnah, stari veterani so mu pra-vili o bitkah — ali to so zgodbe, to so pravljice. In sedaj: vojna tukaj, doma . . .

Cerkovnik je zahrkal za njego-vim hrbtom in ga predramil. „Ča-kajo!“ je rekel važno in stopil k predalniku, da pripravi paramen-te.

Župnik se je obrnil in šel mi-mo velikega oltarja. Ko je po-kleknil, je čutil, da se mu koleno trese. Kakor bi se sramoval slabosti, se je naglo vzravnaval in odšel proti spovednici. Več ljudi je stalo tamkaj. Nekdo je zakaš-ljal in za njim so zakašljali drugi in župnik je zardel; očitek je slišal v teh glasovih, da se je za-mudil v zakristiji. Naglo je sédel in odprl v spovednici okence, ki je zaškripalo. To ga je razburilo, da se je nervozno vznejevoljil nase in na cerkovnika. „Zakaj ne namaže?“

Za hip je bila zabrisana župa-

nova napoved vojne. Mirno je poslušal spoved stare ženice.

Vtem so prihajali novi spove-denci. Cerkvena vrata so se tiho odpirala in zapirala. Počasi je šel vsakdo do kropilnika, pomo-čil prst vanj, se prekrizal in se poklonil. Vsi obrazi mirni, tihi, praznični.

„Moj Bog, nič ne vedo! Še ne slutijo ne! . . . Da, tale žena! Ne-kaj slovesnega je v njenih lich, odkar je mati. Nekaj kakor prič-a-kovanje velike reči. Da, tvoj mož je pri 17. polku. Sirota!“

In tistile oče! Vselej kleči ta-ko. Okrog rok debeli molek, prsti sklenjeni, na njih čelo, da je ves obraz zakrit od širokih dlani in se vidi samo še pleša. Štiri fan-te imaš, vsi vojaki. Si mislil: se-daj počijem. In še ne veš, da ne boš, sedaj ne . . .“

In še drugi so prihajali. Tudi dečki, ki so skušali predreti vrsto in okaniti starejše za me-sto bliže spovednici.

Župnik je spovedoval, blago-slavljal in odvezoval. In vselej in vsakemu bi bil rad povedal: „Ali ne veš? Bog pomagaj! Vojna — vojna . . .“ Toda vselej se je pre-magal in težko čakal, da zazvo-nijo zvonovi in ga pokličejo ma-ševat.

Zazvonilo je. Cerkev se je pol-nila. Klopi so bile zasedene, pol-nilo se je po sredi, v kapelah, pod korom. Orgle so zabučale kakor sicer, pevci so peli in žup-nik je maševal.

„Ne, takoj jim ne povem. Šele po pridigi.“ Tako je sklenil, ko je šel na leco. Govoril je besede Gospodove: „Daj odgovor od svojega hiševanja.“ Sam ni vedel, čemu se je razvnel; zdelo se mu je, da hoče vsakemu po-sebej dopovedati: „Glej, ura je, ko se glasi božji glas za vse: za berače, za gospode, za pogla-varja in za narode: Daj odgo-vor!“ In vendar se mu je zdelo, da nihče ne ume, za kaj gre; vprašujoč so ga gledali. Celo stari Anže, najvernejši poslušavec pridig, se je zbeagal zaradi župnikove nerazumljive ihthe in je mislil v svojem srcu: Le kaj mu je, gospodu, danes, da se tako

za čuda žene? Drugi niti tega ni so pomislili, kar si je upal Anže, in so potrpežljivo, če se jim ni zadremalo.

Nenadoma je župnik prenehal. Kar odsekal je govor in trenutek pomolčal.

„In sedaj, dragi moji, nekaj drugega.“

Zopet kratek presledek. Po cerkvi se je vsa stisnjena celota ljudi zganila in dvignila glave. Naglušni so zastavili ušesa z roko.

„Vojna bo! Zatorej...“ kakor mu je bil naročil župan. In potem si je pripravil navduševalnih besedi za tolažbo in za vdanost v božjo voljo — in za ljubezen do domovine — in vendar vseh teh pripravljenih besedi ni nobene izgovoril, ampak je pokleknil in rekel: „Molimo!“ ter je začel.

In med molitvijo je natanko občutil, kako je hipoma legla nad vso faro nepoznana, še nikdar okušena in vendar od vsakega srca občutena groza.

Zvonček je zapel, župnik je pristopil, da nadaljuje. Kakor bi bil prišel pred drug oltar in bi bilo za njim drugo ljudstvo. Orgle se niso koj oglasile. Otroci so se ozirali nazaj izpred oltarja. Po cerkvi na ženski plati se je slišalo usekovanje mater, ki so imele solzne oči.

„Dominus vobiscum.“

Saj bi ne smel, a to pot ni mogel, da bi ne pogledal ljudstva. En sam hip, in je videl in spoznal, da vse oči zro drugam in ne na oltar, drugam, v daljavo, in da nič ne vidijo v daljavi in so vendar uprte tja s pričakovanjem in grozo.

Tedaj so se prebudile orgle. „Orglar je tudi vojak,“ se je raztresel pri darovanju župnik in mu ni zameril zaradi premora, kakor orgle so udarile bučno, kakor koračnica so bili akordi, in nato presekan sam pedal — potlej se je vse zlilo v mol in je plakala vsaka piščal.

„Kako bi drugače,“ je spet začel župnik od psalma Lavabo drugam. „Šest otročičev ima. Če pade?“ Hitro se je zbral in poudaril začetek psalma: Lavabo in-

ter innocentes manus meas — a v tem hipu je vnovič mislil: „Nedolžni so, vsi, ki pojdejo od tod, nedolžni, ki ostanejo. Vsi brez krivde, pa bo tekla njih kri in bodo kapale njih solze zaradi tujih grehov.“

Mehanično je odmolil psalm do konca in ko se je sklonil sredi oltarja, se je ozrl na njegove misli Križani in mu govoril: Tudi nad mano niso našli krivice in vendar je tekla moja kri. A ni tekla zastonj. Tudi njih ne bo. Njen krik bo prišel do ušes mojega Očeta.

Kakor župniku, se je godilo množici. Vsa prazniška zbranost je bila uničena. Tudi sicer se je raztresel marsikdo in mu je ušla misel izpred oltarja ven, v hišo, na polje, v hlev. A zalotil jo je in se vrnil z dušo nazaj in se opravičil pred Gospodom kot otrok, ki ga je igrača premotila, da ni slišal očetovega klica. Toda danes je volja omagala. Vseh misli so se napotile drugam in ni je bilo volje, ki bi jih priklicala nazaj.

Tamkaj v prednjih klopih je sedel mlad mož. Nenavadno velik molitvenik je imel. Moški ne ljubijo takih. Toda ta ga je imel in vsako nedeljo se je zatopil vanj, obračal list za listom in se ni ozrl nikamor. Danes so obtičali listi in po pridigi se ni obrnil nobeden več. Prek knjige se je zazrl v sosedov hrbet, ki je bil pred njim. Drobne rvjaste kitice so tekle po blagu in se stekale na sredi šiva. Tako ga je presunilo, da spočetka ni mogel čisto nič misliti. Samo te kitice so tekle brez konca in se zamotavale in se spet razpletale. In potem mu je samo še nekaj nejasnega mrgolelo pred očmi, da je gledal in ni več videl. Videl je pa svoj dom, videl ženo in otročička in videl je načrte. Tako je stiskal, da so mu očitali skopost, tako je delal in trpel, da so ga imeli za norca. Pa se ni zmešnil, ker je šel za ciljem. Njegov cilj je bila turbina pri mlinu in v njem novi stroji in elektrika... Vse je bilo takorekoč na dlani pred njim. In sedaj so vsi načrti

prekrižani, na vojsko pojde in se morda ne vrne več. Stare stope bodo tolkle, stari kamni tekli, žena bo dvigala vreče in zasipala žito. Nevoščljivci poreko: „Sedaj mu sveti večna elektrika. Ha, ali je bil nespameten, da se je ubijal!“ Mraz mu je lil po hrbtu, da se je prebudil iz bridkih misli, a ni videl drugega, kakor da rjavkaste kitiče migljajo po blagu sosedovega hrbita.

Poleg njega je bil mož šestdesetih let. Veljak je bil in premožen, pa skromen. Pozno se je oženil — oče mu ni dal — zato je imel mladega sina edinca — vojaka. Ko je padla s prižnice beseda „vojna“, je mož zlezal počasi na kolena, molek je ovil trdno okrog zdelanih rok, nagubančil čelo in upognil glavo. In nobena jagoda se ni več ganila. Mrliči drže tako molke ovite okrog rok. Prišlo mu je, da bi se razjokal. Po sili je videl boj, slišal pokanje, gledal mrličje. In tamkaj je ležal njegov sin, kri mu je vrela iz srca in je jecljal: „Zbogom, oče — zbogom...“ In naenkrat je občutil, da ga je tiščalo v srcu, da je vse veselje ubito, da so vsi upi pokopani. V lastni lepi hiši je gledal tuj rod, ki je težko čakal njegove smrti in godrnjal, ko je on, star in truden in žalosten, kašljal pri peči.

„Našega ne zadene. Štirideset jih že ima. Ne pride na vrsto.“ Tako se je tolažila žena Mana, mati sedmih otrok. In vendar si je brisala vso mašo solze. „Če bi pa le moral iti?“ Zagledala je pred sabo sedem lačnih obrazkov, sedem rok je segalo po kruhu. „O moj Bog,“ je vzdihnila tako glasno, da se je sosedna ozrla nanjo. „Ko nimamo ne svoje strehe ne njive ne nič. Samo njegove roke. In če mu te sovražnik

odseka...“ Spet je potegnila z ruto čez oči. Sosedna jo je razumela. „Vaš ne pojde! Tako starih ne bodo pobirali. Ne jokaj, Mana!“ Mana se je ozrla v šepetajočo sosedo. Z očmi se ji je zahvaljevala in prosila: „Bog te usliši!“

Pri kropilniku je stala Francka. Za čudo je pobledela, ko je slišala o vojni. Počasi in prikrito se je ozrla čez rame na desno. Tamkaj je stal on. V tla je gledal sredi fantov. Toda občutil je njen pogled in zasilil vprašanje: „Matija, kaj sedaj?“ Zardel je, se prestopil z leve noge na desno in spet povsesil glavo. Vse je bilo dogovorjeno. Še pred jeseno bi se vzela. Sedaj pa to! Če je res, kar sluti Francka? In zdelo se ji je, da vsa vojna ni tako grozna, kakor bo grozna njena sramota.

Župnik je maševal, strežnik pozvanjal. Ljudje so se križali in trkali mehanično na prsi. Ko so vstali k zadnjemu evangeliju, je pogledal sosed sosedu in vsak je občutil, da ga je sram. „Če mi je videl v srce sedajle, kako sem se bal. O, skrijem.“

Orglar je odprl vse registre, po cerkvi je zargmelo, ljudje so se usuli iz nje. Fantje prvi, za njimi možje. Celo žene, ki so rade pomolile še po maši, niso strpele, da bi župnik odšel v zakristijo.

„Sedaj gremo!“ je kričal fant sredi gruče pred cerkvijo in si popravljal klobuk postrani. Občinski sluga je stal na kamnu. Okrog njega so se gnetli fantje in možje.

Za njihovimi hrbiti so hitele ženske proti domu.

„Petri, beri! Kaj se obiraš?“ je zaklical nekdo izmed množice na sluga.

„Še prezgodaj izveš, fant! Torej poslušajte: Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je najvišje blagovolilo zapovedati mobilizacijo...“

Sluga je bral, slabo bral, zato s tem bolj važnim izrazom na licu. In ko je končal, je dostavil:

„Potemtakem veste, da morate vsi na vojsko!“

Nato je skočil s kamna in si naredil gaz med gnečo.

Nekdo ga je vprašal o nečem.

„Berite! Nabijem vam na občinsko desko!“

Naglo je odšel na vas, ljudje so krenili molče v gručah za njim.

Občinski sluga Petrin je prinesel lestvico in jo prislonil na zid, kjer je visela črna razglasna deska. Široko se je razkoračil, da je dosegel stopnico; zakaj prvega klina ni bilo v lestvi. V roki mu je vihal velik lepak, iz žepa mu je gledal ročaj kladiva, z zobmi je držal žeblje.

„Veste, da morate vsi na vojsko!“

„Kam lezeš gor do strehe?“ se je oglasil Mlinarjev, najstarejši fant v vasi.

„Ali bomo hodili brat na lestev?“ mu je pomagal drug.

Petrin je stiskal z zobmi žeblje, razgrinjal lepak po zidu, segel po kladivo in začel.

Prvi žebelj mu je izpodlelel in padel na tla.

„Poberi!“ je zarezal na dečka, ki je stal ob lestvi. Ob tem so mu zdrknili vsi žebliji izmed redkih zob.

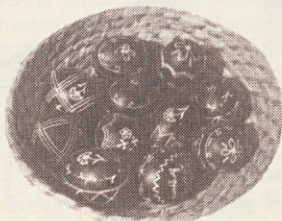
Petrin se je razjezil, se okrenil na lestvi in srdito gledal med ljudi, ki so se smejali.

„Sedaj se vi smejete, jutri se bom smejal jaz; gotovo, da se bom, kakor je žalostna ta reč.“

„Zabavljaj ne boš,“ je iztegnil kovač težko, črno roko, ki je tudi nedelja ni mogla do dobrega umiti.

„Le žugaj! Kovač, ti vedno žugaš. In vsi žugate in se upirate zoper vsak razglas, ki vam ga pribijem na desko. Ampak tale vam zaveže jezik. Le pogledjte!“

Petrin je povzdignil lepak in kazal s kladivom na podpis: „To

ni župan, tudi okrajni glavar ni, to je" — s sklanim glasom je kakor zapel — „to je c. in kr. Apostolsko Veličanstvo. Kovač, modrijan, ali veš, kdo je ta?“

„Boljše ko ti!“

„No, torej . . .“

Petrin se je spet stegnil na zid, jemal žebelj za žebeljem iz rok dečku in pribijal. Ko je končal, je zlezal molče z lestve, jo zadel na rame in odšel.

„Preberi!“ je zaklical za njim Mlinarjev.

„Če ne znaš brati, se zapiši v šolo!“ mu je odvrnil užaljeni Petrin ter zavil na dvorišče, kjer si je bil izposodil lestev.

Gruča je stopila bliže k zidu. Kolenov Jaka, bivši četovodja in načelnik gasilcev, je začel brati naglas.

„Pet zborov je poklicanih,“ je razlagal. „Med njimi tretji, to je naš.“

„Pa do katerega leta?“ je rinil kovač naprej.

„Vsi do dvainštiridesetega!“

„Beri še enkrat,“ je prosil siv mož iz ozadja. Glas se mu je tresel.

„No, poslušaj: Vse dvainštiridesetletne in mlajše črni vojski zavezane osebe . . . Ali si razumel?“

„Bog se usmili,“ je polslišno zaječal sivi kmet iz ozadja, Jančar s Kozjega hriba.

„Huda bo,“ je omenil kovač čisto ponižno. Zobe je naglo stis-

„Vsi do dvainštiridesetega leta so poklicani!“

nil in po bledem licu so mu utripale mišice.

„Sedaj gre pa zares, ko so nas zgrabili vse hkrati.“

„Prerokovana, prerokovana, prijatelji!“

Vsi so se ozrli za hripavim glasom, ki je zaklical od zadaj. Tamkaj je stal na palico oprt starček Snój. „Prišla so leta sve-

te Šembilje, le verjemite, da so prišla.“

„Pojdite no, oče, vi in vaša Šembilja,“ se mu je porogal Mlinarjev in se zasmejal sam, ko se niso drugi.

„Le smej se! Sveta Šembilja je bila Salomonova sestra in svetnica, ti si pa galjot! In Bog ji je razodel: Po Kristusu tisoč, pa nič več tisoč, potlej pa še in še. In taka bo stiska takrat, da še svojim šolnom ne privoščiš, da bi bili na svetu. Potem bi pa še sama rada od mrtvih vstala, tako bo dobro.“

Starček se je obrnil in počasi odšel.

Med gručo je utihnil vsak dovtip. Začelo je rositi. Nekateri so razpeli dežnike.

„Kaj hočemo,“ je spregovoril kovač. „Kar je, to je.“ Poskušal je, da bi se nasmehnil. Ali bila je bridka žalost v tem smehu. Vsi so ga pogledali, kakor bi iskali pri njem, večnem uporniku, poguma. Toda strah so videli na njegovem licu. In ko niso vedeli ničesar odgovoriti, so začeli:

„Ti si pri sedemnajstem, kaj ne?“

„Pri sedemindvajsetem, pri domobranci.“

„Saj vi ne pojdete v ogenj! Železnice boste stražili, starci!“

„Jaz pa pojdem v ogenj. O, kako bomo gonili sovražnika!“

„Ti ga boš gonil, seveda. Frakeljne na mizi!“

Pijanček se je razsrdil in tiščal v fanta, ki ga je osramotil.

„Pojdimo!“ se je oglasilo več mož. Nekdo je zaklical:

„Živijo domovina!“

Fantje so se oprijeli za ramena in zapeli skozi vas: Le ta soldaški boben . . .

Možje so odhajali v gručah, ki so se ob vsakem razpotju delile in manjšale, dokler niso šli po trije, po dva, vsak proti svoji vasi.

Tisti sivi kmet — Jančar s Kozjega hriba — je šel kar sam navkreber. Roke so mu visele trudne in izdelane ob telesu, ki se je nagnilo v strmini daleč naprej. Res je bil siv, v rodovini je bilo to, da so vsi zgodaj osiveli, toda še trden in drugokrat je hodil v hrib tako hitro, da je mladina pešala za njim. Danes so mu bile noge težke. Kakor leno stope jih je prestavljal in se spotikal ob vsaki korenini. Misli so mu vrvele po glavi: žena, šest otrok, nekaj dolga . . . Pred sedmimi leti je pogorel, drugo leto po poroki. Sedaj je vse novo, vse prezidano in prekrito. Sin je že za toliko, da mu vodi in vardeva. Misli je: sedaj bo konec križev — pa ti pride najtežje. Videl je samo krogle, bajonete in

kri. Na čelu ga je ščemelo, da se je popraskal.

„Tole nekaj pomeni! Semkaj me bo pičil sovražnik. Je že ven. Prav gotovo padem. Če koga prizadene, mene gotovo. Če je ogenj, je pri meni; če je toča, ji ne uidem; če crkajo prasci, k meni pride konjederec. Toda to se popravi. To se pa ne bo. Bog ve, zakaj se dajejo cesarji med sabo. Nam kmetom mapa kaže, kje je meja, in mir besedi. Ti pa z vojsko drug na drugega...“

Kakor je božja volja,“ se je odkril trhlemu bogcu, ki je slonel na bukvi vrh hriba. Tamkaj je postal in se ozrl v dolino. Slišal je petje fantov.

Videl je samo krogle, bajonete in kri.

„Mara se njim, ki so sami. Da jih imam jaz sedaj štiriindvajset in ne žene in ne otrok, no...“

Jančar se je ozrl po bregu, kjer se je svetila izza drevja streha njegove hiše. Dobro je razločil na dvorišču ženo, ko je poslala kokošim. Ob njej sta stala dva samosrajčnika. Sam ni vedel, kaj ga je pograbilo ta hip. Ali je bil napuh ali žalost ali nagajivost — pogum ni bil, to je sam dobro vedel. Zamahnil je s klobukom in zavriskal, da se je razleglo po leséh. Žena na dvorišču se je ozrla proti vrhu, otroka sta se oprijela njenega krila in kazala k bogcu.

Jančar je zavriskal še enkrat. Tedaj ni žena več segla v pehar z roko, vsega je poveznila pred kokoši, se hitro zasukala in potegnila s seboj otroka v hišo.

Jančar je videl in vse razumel. „Še enkrat, nalašč!“ In je spet zavriskal.

Potem se je spustil po klanecu. Noge niso bile več trudne. Tudi misli so se mu zvedrile in sredi čela ni več čutil ščemenja.

„Dobro jutro,“ je pozdravil na

pragu, ko je žena devala zajtrk v skledo.

„Sram te bodi,“ je rekla žena in se ni niti ozrla.

Jančar se je zasmel. Zakaj natanko to je pričakoval.

„Zakaj me bo sram?“ je vprašal nagajivo in dvignil oba otroka, ki sta pritekla k njemu, v naročje.

„Tak sivec in vriskaš navsezgodaj. Prav treba ti je piti; pomisli vendar!“

„Ti pomisli, ti! Zame misli cesar, ki me je poklical na vojsko!“ Jančar je pritisnil tako tesno otročiča na prsi, da sta zaječala.

Žena se je obrnila proti možu. Nemo mu je zrla v oči.

„Moj Bog, ali se ti blede?“

„Zares, Franca, vojska je in vsi gremo, koj jutri.“ Glas moža se je nenadoma spremenil.

Spustil je otroka na tla, stopil k ženi, jo prijel za roko, potem jo objel, kakor že davno ne.

„Vidiš, Franca, tudi to smo še učakali. Morda ti sežem jutri zadnjikrat v roko.“

Žena mu je gledala topo v lice. Njene plahe oči so prosile: Reci, da lažeš; lepo te prosim, reci tako in ne muči me do smrti!

On pa ni rekel besedice več. Globoko je vzdihnil, stisnil ženo za roko in odšel v hišo.

Franca je obstala na mestu. Roka je pričela iskati klopi, počasi se je sesedla nanjo in krčevito zajokala. Otroka sta pribejala k njej in jokala z materjo.

In nič drugače ni bilo po drugih družinah. Vsak mož, vsak fant je skrival žalost in nepoznano vznemirjenost, ki se je nenadoma vzbudila. Matere, ki so bile pri prvi maši in so slišale vojno oznanilo, so nestrpno pričakovale mož, da se vrnejo.

Krog Mane, žene tovarniškega delavca, se je zgrinjala kopa otrok, ki so ob njenem prihodu iz cerkve zlezli izza peči in iz postelje, ki je bila ena edina za tri najmanjše, kjer so ležali počez, ne podolgem. Vsi neumiti, nepočesani so čakali zajtrka.

Mana je podkurila trikrat, pa ji je vselej ugasnilo. Roke so se ji tresle in vsa gluha je bila za prošnje otrok. Celo dojenčka v zibki je pozabila in ga ni dvignila iz mokrih pleníc. Prestavljala je lončke, hodila na prag, zadirčno se branila otrok, šla v hišo, odložila ruto, se vrnila spet v vežo in spet šla v hišo iskat predpasnik.

Ko je zaslišala na cesti glas moža: „Zbogom, Andrej! Torej jutri z desetim vlakom!“, je stopila na prag.

„Dolgo si se zamudil,“ je rekla z velikim premagovanjem mirno, z navadnim glasom.

„Že spet me karaš.“

„Saj ni res!“ V glasu je že trepetal jok. Umaknila se je v vežo pred možem.

„Sedaj se ti bo povračalo. Vsako urico, ki sem jo presedel s prijatelji, si mi oponesla. Sedaj pa imaš!“

Mož je šel naglo mimo žene v hišo in se sesedel na stol, tako truden, kakor tistikrat, ko je delal akordno delo in se zaradi otrok mučil na smrt.

Žena je šla za njim.

Otroci so se oprijeli njegovih kolen, lezli na klop, Jernejček mu je snel klobuk in si ga dal na kuštravo glavico. Mož jih je gledal, pokladal na njih ramena roke, jih božal in molčal.

„Moj Bog, ali je res?“ je rekla Mana in iskala rob predpasnika, da ga dvigne k očem.

PLISKOVICA spada v občino Sežana, znana je po mesni in mlečni živinoreji, teranu ter nabiranju brinja in gob.

DIVAČA je velika gručasta vas v občini Sežana, pomembno gospodarsko središče in važno prometno vozlišče.

Mož je še vedno gledal otročiče in je molčal.

„Res je, že vem. V očeh ti berem! O ti moj Kristus!“

Stisnila se je na klop k peči in si zakrila lice s predpasnikom.

Tudi očanec s plešo, oče štirih vojakov, se je potuhnil, ko je prišel domov. Dva sinova sta vardevala, dva sta se še pretegovala pri peči.

„Sedaj se boste učili pokorščine. Moja beseda ni bila nič. Nauči pa vas cesarska.“

„Prava reč, če je vojska,“ je godrnjal zaspani Viktor.

„Zate je vse prava reč,“ je ponovil oče navidez malomarno, ko bi bil najrajši zajokal.

Za popoldne je bila oznanjena procesija. Nenavadno zgodaj so se začeli ljudje zbirati. Pred cerkvi se je trlo moških. V gručah so stali in se glasno pogovarjali. Včasih je udarila ta in ta gruča v vesel smeh. Nekateri fantje so si natakili krivce za klobuk.

Župnik je gledal pri oknu prihajajoče množice.

„Kot ob vstajenju ali sv. Telesu, toliko jih je. Moj Bog, vse čuti... Torej to je črna vojska... Kdo je slutil, kaj je črnovojnik... Ko mi pridemo na vrsto, takrat bo že vsega konec. Tako so vsi mislili. Jaz tudi.

Na, pa ti eno in isto uro pometejo vse... Viš jih, kako se šalijo! To so naši ljudje. Potem se ti pa takoj spravi kvišku in je za komelec večji kot prej.“

Zazvonilo je. Sprevod se je uredil. Dolga vrsta. Sonce je sijalo izza raztrganih oblakov, ki so leteli od juga proti severu. Bele rute so se svetile v soncu. Sredi vrste se je zibalo rdeče nebo, ob njem sta vihrala banderčka. Oblački kadila so širili slovesen vonj.

Župnik je molil. Z vso dušo je klical Odršenika. Z rokami je molil, ko se je tesno oklepal monštrance.

„Prosim te zanje! Varuj jih! Vrni otrokom očete, materam sinove! Miserere — prizanesi svojemu ljudstvu!“

Mlada otava je dišala ob cesti. Redki cveti so gledali sprevod. Iz požetih in razoranih njiv se je kadila sopara.

Zvonovi so zvonili. Iz odprtih lin so se belili rokavi fantov, ki so gonili zvonove, da je trepetal križ na slemenu strehe. In vendar je rekel sosed sosedu šepetaje:

„Kaj, da tako žalostno zvon?“

„Kakor k pogrebu,“ mu je pritrdil nagovorjeni in začel spet glasno moliti.

Po opravitilu je bil župnik v pisarni. Hodil je gor in dol. Sedel je k pisalni mizi, odprl knjigo, jo spet zaprl in šel k oknu. Iz dveh vaških gostiln je prihajal hrup.

Gledal je na polje, po katerem je bilo vsako nedeljo toliko samotnih sprehajavcev. Danes ni bilo nikogar. Celo polje je kakor otrpnilo, molčalo in strmelo.

Potrkal je na vrata.

Vstopila sta dva gospodarja.

„Zbogom, gospod župnik!“

„Ni mogoče! Ali nista že čez dvainštirideset?“

„Samo eno leto manj.“

„Zares sem sodil, da sta starejša.“

„Kaj hočemo.“

Sicer zgovorna moža nista vedela kaj govoriti. In še te besede so zaostajale nekje v prsih. „Zbogom,“ sta ponovila in segla župniku v roke.

Ko sta odšla, so začeli prihajati drugi. In nihče ni imel ničesar povedati kakor ta „zbogom“, izgovorjen od vsakega z ustnicami, ki so rahlo trepetale, z glasom, ki je bil čisto tuj in je izražal grozo in strah: „Otroci, žena, kaj vse drugo!“

Začeli so prihajati tudi fantje. Nekateri so bili že nekoliko vjnjeni. Viržinke so kadili.

„Jaz se kar nič ne bojim,“ je govoril pogumno Kodranov Jaka.

„Kaj bi se bal,“ mu je pomagal tovariš. „Poskusili bodo, kakšni smo pri sedemnajstem. Zbogom!“

„Otroci, žena, kaj vse drugo!“

Hrupno so odšli po stopnicah in si pred župniščem takoj spet prižgali viržinke, ki so jim v sobi ugasnile. In krenili so nazaj v gostilno.

Župnik je gledal za njimi in jih je bil vesel in jih je bil žalosten.

V krčmah je pa ginil strah. Razlegalo se je petje. Po cestah so se oglasili vriski. Može so se pomladili in sedli med fante. Razvil se je dovtip, kakor strelisce so letele zabavljice od mize do mize. Toda danes niso ranile. S smehom so jih sprejemali in vračali.

Posebno dolg fant se je motovilil sredi sobe in si vihal rokave ter kazal, kako se bodo borili. Nekdo je razbijal po mizi in klel „tistega srbskega študenta, ki je naredil vojsko. Odero naj ga, živega!“

„Saj jih bodo drli,“ se je oglašil motovilež sredi sobe.

„Ti jim ne boš delal škode, burkež!“

„Več kot ti, ki si zanič in boš sedel doma pri ženski in otrocih. Mi gremo pa na vojsko! Živijo vojska!“

bo še

med nami po evropi

anglija

Po maši smo se zbrali na misijonski tomboli in srečolovu Bedfordčani so se tudi tokrat izkazali z organizacijo.

Naš *misijonski dan*, ki smo ga praznovali v Bedfordu, je zelo lepo uspel, saj se ga je udeležilo veliko število rojakov ne samo iz Bedforda in okolice, ampak tudi iz oddaljenejših krajev (Coventrija, Birminghama in celo iz Londona).

Pričeli smo s slovesno mašo, pri kateri smo poslušali pastirsko pismo slovenskih škofov za postni čas. Kot nalašč je to pismo sovpadalo z našim dnevom za misijone, saj v njem se naši škofje obračajo na nas s sledečimi besedami: „Vsako leto ob misijonski nedelji in tudi sicer, veliko storite za naše misijonarje, ki večinoma delujejo v nerazvitih deželah. To je vaše služenje potrebnim. Za vsak vaš dar se vam iskreno zahvaljujemo.“

Te besede zahvale še posebej veljajo našim rojakom v Angliji, ki že več kot trideset let prirejajo misijonske dneve, ko s tombolo, srečolovom in prostovoljnimi prispevki zberejo denar za pomoč našim misijonarjem.

Posebno požrtvovalna v prirejanju teh posebnih dni v letu je družina Gabrijele in Mihe Rehbergerja. Tema dvema misijonskima delavcema gre na prvem mestu naša zahvala. Takoj za njima pa seveda tudi vsem tistim, ki jima pri delu pomagajo, kakor tudi vsem, ki se teh prireditve udeležujejo.

Tudi to pot so naši rojaki zbrali lepo vsoto £ 378, ki so jo poslali za pomoč našim slovenskim misijonarjem po svetu. Naj navedemo imena tistih, ki so darovali prispevke: M. Klemenčič, S. Stefančič, J. Prevc,

A. Trstenjak (vsak £ 10), F. Savič, A. Kranjc, M. Pogačnik, J. Kenk, J. Svete, N. N. ter N. N. (vsak £ 5). Vsota, ki so jo zbrali s tombolo, je bila £ 123,32. Vključno z darovi, objavljenimi v prejšnji številki NL, je bilo tako zbranih celih £ 378.

Dobri Bog naj dobrotnikom misijonov obilno povrne.

Dne 15. februarja smo se v cerkvi Sv. Trojice na Brook Greenu v Londonu s *pagrebno mašo poslovili* od Janeza Kastelica (Johna Castla) in ga nato pospremili k večnemu počitku.

Za organizacijo tega lepega pogreba, ki se ga je udeležilo lepo število naših slovenskih izseljencev iz Londona in nekaj tudi iz Bedforda, imajo zasluge njegova nečakinja Sonja Demšar, Janezov rojak iz Litije Stanko Hauptman in prav tako naša neumorna socialno-pastoralna delavka sestra dr. Janja Žužek.

Bog daj Janezu večni mir in pokoj!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V postnem času je bilo slovensko bogoslužje kar dobro obiskano. Po maši smo se vedno

Novi duhovnik je bil lepo sprejet od rojakov v Bedfordu.

podali v naš Center na pogovor in okrepčilo. V nedeljo, 28. februarja, so bile v centru volitve misijskega cerkvenega odbora. Izvoljeni so bili organist Anton Zorè, Matilda Grandovec, Viktor Kerec in štirje mladi: Martin, Zlatko, Jožko in Stanko. Mladi prevladujejo. Upajmo, da bodo mladostno ognjevitost porabili v korist življenja Misije. Seveda bodo morali upoštevati tudi modrost starejših.

V nedeljo, 13. marca, smo imeli velik praznik. Skupaj smo obhajali *rojstne dneve* in *godove* linških slovenskih „rib“. Prva po datumu je bila ga. Antonija Zorè, nato ga. Anica Sadl, potem ga. Matilda Tkalec in ga. Matilda Grandovec. Obe Matildi sta dan kasneje praznovali svoj god. Pridružil se jim je tudi g. Jožef Roschnai, ki je godoval v soboto, 19. marca. Žal je na ta dan manjkala med nami ga. Anica Sadl. Zaradi vnetja žil ni mogla priti. Pogrešali smo jo tudi pri petju med mašo. Upajmo, da se bo pravi čas opomogla, da bo sodelovala pri petju med prazniki. Slavljenke so bogato pripravile mizo. Na voljo je bilo prekajeno meso z jajčnim hrenom, klobase, kruh, potice in cvrtje. Tudi pijačo so plačale slavljenke. Vsem „ribam“ izrekamo toplo zahvalo.

Vreme je za marec res nenavadno. Pozimi ni bilo snega, marca ga je pa kar dosti padlo. To čudno vreme je vplivalo posebno na male otroke. Skoraj vsi so bili bolni. V bolnico se je morala zateči tudi ga. Marjeta Dini, roj. Zorè. Ima težave s sluhom. Vsem bolnikom želimo skrajšnje okrevanje.

Od 11. do 13. marca je bila v linškem kulturnem centru v uršulinskem samostanu razstava velikonočnih pisanic. Razstavo je pripravilo Katoliško žensko gibanje. Poleg pisanic je bilo razstavljeno tudi velikonočno pecivo in okraski. Na razstavi je sodelovala tudi naša ga. Anica Vrečar s slovenskimi pisanicami (pirhi).

SALZBURŠKA

SALZBURG — Obisk božje službe v februarju je bil običajen, nekaj

Salzburžanov in nekaj Bavarcev (iz Freilassinga in eden iz Bad Reichenhalla). Prvič je prišla med nas družina Duša, ki je dolga leta živel v Porurju. Vsi smo bili veseli tega prirastka. Manjkali so naši študentje, ki so na semestralnih počitnicah.

TENNECK — Na drugo marčno nedeljo je po vsej Avstriji, severno od Alp, snežilo. Ko se je misijonal vozil v Tenneck, ga je vso pot spremljal sneg. Izhod z avtoceste Lueggpaß je bil zaradi lavinske nevarnosti zaprt. Peljati se je moral do izhoda Werfen-Badgastein in potem nazaj — v Tenneck. Zaradi obilnega snega ni bilo tistih, ki prihajajo bolj od daleč. Med mašo smo prepevali postne pesmi. Po maši pa se kratko zbrali kar v zakristiji na pogovor. Ko se je misijonal vračal domov, je v dolini Salice močno snežilo. V ponedeljek zjutraj se je udrl snežni plaz na del Tennecka. Pet hiš so morali izprazniti. Še hujše kot na Salzburškem je bilo na Tirolskem in Predarlškem. Predarlška dežela je bila dva dni popolnoma odrezana od ostale Avstrije, ker so bile ceste in železnica zaradi nevarnosti snežnih plazov zaprte.

V bolnici v Salzburgu leži *težko bolan* g. Vinko Mlinarič. Želimo mu, da bo se vodenica, ki ga je napadla, vdala zdravniški sposobnosti.

V četrtek, 10. marca, je v Salzburgu nenadoma *umrl* komaj 35-letni solastnik teniške tovarne Eisenwerke-Sulzau, mag. Matija Weinberger. Pokojnika smo se spomnili tudi pri maši, saj je bila družina Weinberger do naših zdomcev vedno dobra. Pokopali ga bodo poleg očeta, ki je umrl lani v avgustu, poleg teniške cerkvice, ki jo je pokojni lastnik dal zgraditi v petdesetih letih.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Naš dom: v soboto, 20. 2. 1988, so Slovenci v Genku *slovesno odpr-*

li Naš dom. Ob 16. uri je bila služba božja, pri kateri je sodeloval Slomškov mešani zbor. Somaševala sta g. Kazimir Gaberc in g. Vinko Žakelj, ki je imel dvojezični nagovor.

Po recepciji so bili na programu številni pozdravi in čestitke. V imenu krajevne občine je spregovoril g. Jef Gabriëls, v imenu jugoslovanske ambasade g. Rajko Blagojevič, v imenu SIM pa g. Mitja Vošnjak, njen predsednik. Vsi so se pohvalno izražali o podjetnosti in delavnosti graditeljev Našega doma.

V imenu Našega doma sta nastopila predsednik g. Evgen Koren in tajnik g. Bernard Žabot.

Čestitali so tudi zastopniki naših društev iz Maasmechelen in Heerlena.

Sledil je kulturni program, ki so ga začeli najmlajši: 6 fantkov in deklic je lepo zapelo in izvedlo ritmične vaje.

Slomšek je v moški in mešani zasedbi pod vodstvom namestnika dirigenta g. Poldija Cverleta zapel nekaj narodnih in umetnih pesmi.

Nato je Ribniški oktet iz Ljubljane v dveh nastopih izvedel tuje in domače glasbene umetnine. Ni potrebno posebno omenjati, da smo takoj začutili, da imamo pred seboj visoko kultivirane predstavnike slovenskega zborovskega petja.

Med Ribniškim oktetom in Slomškovim zborom se je pozneje razvil koristen razgovor. Ni dobrega petja brez številnih in dobrih pevskih vaj. V tej točki zaradi naše razkropljenosti stojimo pred skoro nepremostljivimi problemi.

Ponovno smo videli, da je Slomškov pevski zbor ugleden ambasadorslovenske pevske kulture, slovenske solidnosti in zavesti. Splača se mu posvetiti vso ljubezen in zvestobo.

Prosto zabavo je vodil ansambel Otona Lesjaka iz Nemčije.

Našemu domu želimo plodovito dejavnost. Njegova pot ne bo lahka. Naj odgovorni dobro premislijo duhovno misel pri službi božji ob otvoritvi Doma: „Kar ste napravili, rojaki, je junaštvo, a samo t r e n u t n o junaštvo. Če pa hočemo, da bo ta Dom res služil slovenskim idealom, slovenski kulturi in našemu krš-

čanstvu, pa potrebujemo TRAJNEGA junaštva.

Za tako trajno junaštvo pa se moramo korenito spreobrniti.

Druge poti ni!

Stvari morajo biti popolnoma jasne.

Nobene karte ne smemo držati pod mizo.

Točno moramo vedeti, kje smo.

Nekateri bi radi bili povsod... kar je v danih okoliščinah nemogoče.

Brez resničnega spreobrnjenja bomo nesposobni tej lepi stavbi vdihniti dušo...

Spreobrniti pa se mora tudi oblast v domovini, če nam hoče resnično pomagati.

Kako?

Pošteno naj bi „UREDILA SVOJE ODNOSE“ s slovenskim narodom po večno veljavnih načelih Resnice, Pravice in Svobode.

Upamo in delamo v tej smeri, da bi zaradi številnih dobrih volj, ki jih najdemo povsod in predvsem zaradi vzornih dejavnosti mnogih sodelavcev nemogoče tudi v tej točki postalo MOGOČE.

Bog daj!

Naši ranjki: Po dvajsetletni boleznici je mirno v Gospodu zaspal g. Franc Virant, rojen 1926 v Polju. Nekoč je Franc bil delaven član naše skupnosti. Sodeloval je pri pevskem zboru in igralski družini. Bil je vesel in šaljiv človek. Rad je zaigral na harmoniko. V zakonu z go. Mino Hendriks se mu je rodilo 7 otrok. A Franceva sreča je bila kratka. Dolga leta je bil priklenjen na posteljo. In žena ga. Mina mu je ves čas stregla z vzorno zvestobo. Njegova bolniška soba je bila polna življenja. Ptički so prepevali, psički in male prijazne živalice so bolniku delale družbo. In povsod red in vzorna čistoča.

Ga. Mina ni imela lahko: 7 otrok, služba v tovarni in bolnik v postelji. Zasluži spoštovanje in zahvalo nas vseh.

G. Franca smo v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Gospod je videl njegovo Kalvarijo in ni pozabil. Pesem velikonočnega zmagoslavja velja tudi njemu.

V Waterschei-u smo se v januarju *poslovili* od ge. Lojzke Gasperčič, rojene 1913 v Čezsoči, soproge našega prijatelja g. Ivana Crnkoviča. Živela je odmaknjeno, zato je naši ljudje niso poznali. Pred leti je s svojim možem g. Ivanom vzorno skrbela za svojo mater. Na zadnji zemeljski poti so jo spremljali številni rojaki.

G. Ivanu izrekamo krščansko sožalje.

Veliko noč bomo slavili povsod na isti način kot druga leta.

Iskreno vabljeni.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

V nedeljo, 21. februarja, smo imeli *Prešernovo proslavo*, ki so jo pripravili ga. Verena Zorn-Koršič, g. Janez Zorec, Janez in Marjanca iz Versaillesa in pevski zbor Naš dom. Pesnika slovenstva so z recitacijami in petjem pod vodstvom ge. Minke predstavili kot človeka v vsakdanjem življenju. Ga. Minka je ob spremljavi Simona na klavirju občuteno zapela *Prešernovo Nezakonsko mater*.

Pokojna sestra Salezija Doberšek iz Morestela

Razstave — Od 19. 2. do 20. 3. je v Centre Pompidou svetovno znani slovenski umetnik Zoran Musič razstavljal 80 svojih risb na papirju, predvsem iz Dachaua. — V Cité Internationale des Arts pa je konec februarja gđc. Ana Sfiligoj iz Bleda razstavljala originalne stvaritve iz kož, „Animaux fantastiques“.

Vedno aktivni g. Stanko Savinšek se je v začetku marca moral *podvreči operaciji*, pa se je medtem že vrnil na dom, kjer mu ob skrbni postrežbi gospě Marjanje želimo hitrega in uspešnega okrevanja.

Društvo Slovencev v Parizu vabi na *pomladansko srečanje*, ki bo v soboto, 30. aprila, v Chatillonu. Ob šestih zvečer bo maša, nato nam bodo v dvorani naši gostje iz Belgije, Slomšek in Vesela mladina, pripravili *kulturno mednarodno srečanje*, ki se bo ob zvokih Pariških Slavčkov nadaljevalo v običajnem družabnem srečanju. Naj nihče ne zamudi edinstvene priložnosti, da se skupaj srečamo z našimi rojaki iz Belgije.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli na belo nedeljo, 10. aprila, ob devetih popoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

MORESTEL (Isère)

Sestre frančiškanke iz Morestela sporočajo, da jih je v začetku februarja *zapustila* sestra Salezija Doberšek. Rojena je bila v globoko verni družini v Cirkovcih na Dravskem polju leta 1912. V družini je bilo 5 otrok, en fant in 4 dekleta. Vse štiri dekleta je Bog poklical v redovno življenje k sestram frančiškankam v Slovenski Bistrici.

Kmalu po noviciatu je s. Salezija leta 1937 prišla v Francijo na Meudon pri Parizu, na prvo postojanko, kamor so prišle slovenske sestre. Hiša je pripadala aux Orphélins d'Auteuil in s. Salezija je tam dolgo delovala. Dolga leta je opravljala službo predstojnice in nekaj časa tudi službo provincialke. Bila je tudi vzgojiteljica mladih sester, ki so našle v njej vedno dober vzgled, več v dejanju kot v besedah. Nazadnje je prišla v Morestel, kjer je po kratki

Ga. Verona Kolenc ob svoji devetdesetletnici

bolezni v miru zaspala v Gospodu 8. februarja. Sedaj počiva in čaka vstajenja na pokopališču v Morestelu. Vsem pa je pustila dober vzgled in njena oseba manjka sosestram.

PAS-DE-CALAIS in NORD

S postom, pokoro in dobro voljo smo slekli starega človeka in si v velikonočni skrivnosti nadeli novega, Kristusa. Naj vstali Kristus od slej vodi naše korake.

V krogu svojih najdražjih je ga. Verona Kolenc 16. januarja obhajala svoj *devetdeseti rojstni dan*. Čez 50 let je bila vneta cerkvena pevka. Z vso vnemo se je udeleževala kulturnega in prosvetnega življenja v

Bruay-en-Artoisu. Svoja leta sedaj preživlja pri svoji hčerki Veroniki v Grenoblu. Naše prisrčne čestitke k tako visokemu jubileju z željami do sto in še čez.

Po krstu sta postali božja otroka: Julija Dumešič in Nataša Helena Kasprzak. Naj jima bo Brezmadežna najboljša Mati!

Zakrament svetega zakona sta si dala Mario Spatafora in Ana Coco. Naše prisrčne čestitke! Naj ju spremlja božji blagoslov.

Vsem dragim rojakom milostipolne velikonočne praznike!

Mesto Bad Urach — v deželi Baden-Württemberg — je Slovincem znano po Primožu Trubarju. Slovensko navzočnost nadaljujejo naši delavci, ki se tam redno shajajo k slovenski maši. Ko sedijo po maši skupaj v lokalu in je med njimi župnik Janez Demšar, se še posebno dobro počutijo.

dokaz enotnega duha in Jezusovega prvobitnega poslanstva. II. del stoji pod poglavjem besed 1. pisma apostola Timoteja 2, 5, kjer pravi pisec: „Zakaj en Bog je; eden tudi srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus...“. V III. delu pisma vabijo Jezusove besede: „Pridi in hodi za menoj“ Mt 19, 21. To pastirsko pismo je zelo primerno za razmišljanje v postnem času in rojaki so ga z veseljem brali.

Večer pesmi in melodij v Forchtenbergu. — Na pustno soboto, 14. februarja, so se zbrali Slovenci iz okrajev Heilbronna, Öhringena in Künzelsaua k družabnemu večeru v Forchtenbergu. Po maši, pri kateri so pridno darovali za lačne in revne ljudi po svetu, jih je sprejela pustno okrašena cerkvena dvoranica, da ob kramljanju, petju, tekmovalnih igrah, doma pripravljenih tortah in poskočnih melodijah preživijo večer v veseli skupnosti. Organizatorji so se potrudili, da je vse lepo potekalo, k čemur jim čestitamo, saj je za take stvari potrebno veliko truda.

Zopet trije odhodi v večnost. — V prejšnji Naši luči smo poročali o treh smrtih med rojaki na našem

nemčija

STUTTGART-okolica

Pismo za postni čas. — Tukajšnji nemški škof dr. Georg Moser je napisal za letošnji postni čas Pastirsko pismo pod naslovom Po Njem, v Njem in z Njim. Naš župnijski pomočnik, gospod dr. Marko Dvorak, ga je prevedel v slovenski jezik, da bo tako v 1200 izvodih krožil med rojaki škofije Rottenburg-Stuttgart.

Škof Moser postavi v tem pastirskem pismu Kristusa z njegovim odrešilnim delovanjem v središče vsega dela naše Cerkve in človeška ustanova za reševanje socialnih problemov človeka, ampak božja ustanova za odrešenje človeka. V I. delu pisma omenja škof današnje vrvenje v Cerkvi, ki ni vedno

Pokojna Angela Konže, roj. Čujež

Jože in Jožica Tomc sta v Ödheimu na Württemberškem praznovala srebrno poroko. Njune misli so hite-le nazaj v Oberhausen-Sterkrade, kjer sta šla pred 25 leti pred oltar. „Še danes jo imam rad,“ pravi mož Jože in svojo ženo kljub številnim sopraznovalcem tesno objame.

Malgajeva Johana iz Schorndofa je šla po ženina v Celje. Ko je svojega izvoljenca Mirana Travnikarja vodila k poroki v cerkev, so ji krajani v Lokrovcu zaprli cesto s „šrango“. Ni se pomišljala, kaj je treba storiti.

področju. Tudi to pot moramo ome-niti prav toliko žalostnih slovesov. V Oberstenfeldu smo 9. marca pokopali Johana Klemenčiča, rojene-ga v Stari Oselici nad Škofjo Loko pred 49 leti. Z ženo Anico in 4 otro-ki je živel v Oberstenfeldu in od tam hodil na delo v Stuttgart-Weilim-dorf. V petek, 4. marca, se ni več vrnil z dela. Na delovnem mestu se je zgrudil zadet od srčne in mož-ganske kapi. Takoj so ga odpeljali v bolnico Robert Bosch, a pomoči ni bilo več. V sredo, 9. marca, smo ga položili v hladno zemljo na pokopa-lišču Petersberg v Oberstenfeldu. K slovesu je prišlo veliko slovenskih in nemških rojakov. Tako zgodnje slovo od življenja rojaka, znanca, prijatelja, moža in očeta je vse mo-čno ganilo. Pokojniku smo dali na pot v večnost svoje molitve pri ma-ši zadušnici po pogrebu.

V Ruitu se je februarja poslovil od tega sveta Celjan Jurij Štingl, ki je s svojo družino živel v Nemčiji 20 let. Dosegel je 67 let življenja. Zadnja leta mu je nagajalo srce in mučila ga je astma. Umril je na do-mu za srčno kapjo. Počiva na poka-pališču v Ruitu pri Stuttgartu. Zapu-šča ženo Marijo, dve odrasli hčerki in enega sina.

Iz Grunbacha je prispela vest, da je tam 2. februarja umrl rojak Jože Svetanič, rojen v Sotini, star 64 let. Pokopali so ga na krajevnem poka-pališču.

Vsem, ki jih je smrt omenjenih ro-jakov prizadela, naše iskreno soža-lje. Mrtvim večni mir in pokoj!

Pripravljamo se na birmo. — Le-tos bomo imeli slovensko birmo v Stuttgartu in v Pfullingenu. Birmo-vat bo prišel mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej. Tudi po tej poti mu kličemo dobrodošlico. Naši prekmurski rojaki se lahko počutijo ob tej priliki posebno počaščeni, saj je gospod škof njihov rojak. Bir-ma bo 19. junija.

Čestitke k naraščaju. — V družini Vinka in Marije Golčar v Sindelfin-genu so dobili tretjo hčerkico. Enajstletni Luciji in devetletni Maji se je pridružila sestra Mirijam. — Zakonca Jože in Terezija Prislan, ki stanujeta v Magstadt, sta pozdra-vila prvorojenca z imenom Aleš. — Naša nekdanja članica mladinske-ga orkestra Gabrijela Kraiss, poro-čena Klappenecker, je porodila prvorojenca. Z možem Berdom sta dala sinku ime Marko.

Vsem tem družinam naše iskrene čestitke, malčkom pa še posebej obilo zdravja in krepke rasti!

FRANKFURT

11. januarja smo se na wiesba-denskem pokopališču poslovili od g. Viktorja Ramšaka. Veliko število naših rojakov je prišlo k temu zad-njemu slovesu. Pokojni je bil zvest

obiskovalec naše slovenske maše v Mainzu. Nikoli ni manjkal, bil je skromen in vedno dobre volje. Ko je bil že upokojen, je še vedno z veliko ljubeznijo popravljal v svoji delavni-ci stare omare in mize. Bolezen mu je zadnje pol leta preprečila to de-lo. Čeprav že zelo bolan je poskušal takorekoč do zadnjega priti k maši. Ko ni mogel več, je prejel obhajilo na domu. Prepričan je bil, da bo še prišel za božič k maši. Ker sam ni mogel priti, je prejel na ta dan za-kramente za umirajoče in tako pri-

Pok. g. Viktor Ramšak

pravljjen odšel k Bogu, ko so se končali božični prazniki. Upajmo, da mu je Bog za ta lep zgled vere dobronljiv plačnik.

Ženi in domačim izrekamo iskrene sožalje.

ZAHODNI BERLIN

V roke jemljem revijo Naša luč, listam, ponovno obračam liste, toda o katoliški skupnosti v Zah. Berlinu ne najdem ničesar.

Morda ni nič vernih v Berlinu, si postavljam vprašanje. Kaj, če so se vsi Slovenci vrnili v domovino? Lahko, da so vsi postali ateisti, je še naslednje vprašanje, o katerem razmišljajo moji možgani.

Pa ni res ne eno, ne drugo in ne... Slovenska katoliška skupnost v Berlinu še vedno obstaja. Še je veliko življenja v tej množici ljudi, ki prihajajo iz Primorske, Gorenjske, Dolenjske, Štajerske in Prekmurja. Kako lepo je gledati to množico ljudi, ki se v glavnem zgrinja v ta drugi dom, Kolpinghaus, vsako soboto in nedeljo k sv. maši, po maši pa na skupni pogovor in dvorani.

Trenutno dajejo dinamičnost, življenje in razigranost naši skupnosti birmanci in prvoobhajanci. „Naši birmanci in prvoobhajanci so čudovita skupina,“ pravi naš novi župnik Martin Horvat, ki je med nas prišel 10. januarja tega leta. Verjamemo mu, saj je na svojih kaplanskih mestih v Turnišču, Beltincih in Ljutomeru veliko delal z mladimi.

Od našega prejšnjega g. župnika Štefana Antolina smo se lepo sodelovali v soboto, 23. januarja. Bil je to za nas, ki smo bili takrat v dvorani, praznik našega prijateljstva, praznik veselja in žalost hkrati, saj smo se slavljali od duhovnika, ki je z nami živel in delal celih pet let. Zahvalo g. Štefanu so izrekli g. Pukmeister in naši birmanci s pesmijo: „... a mi se bomo srečali, se videli še kdaj...“

Dva dni v mesecu februarju, od 23. do 25., se je med nami v Berlinu mudil Janez Vasle, operni pevec iz Argentine. Čas mu ni dopuščal, da bi počakal na soboto in bi se tako srečal z ljudmi naše katoliške skupnosti. Moral se je prej vrniti. Vračal

G. Janez Vasle na obisku pri družini Jakopič v Zah. Berlinu

se je poln vtisov, saj ga je najbolj zanimal berlinski zid, katerega je poslikal z vseh možnih koncev.

Naj bo ta kratek zapis iz Zah. Berlina samo potrditev, da katoliška skupnost tu še živi svoje vsakdanje in krščansko življenje.

BAVARSKA

Smo tik pred veliko nočjo, se pravi, manjka še štirinajst dni. Ko smo še močno pod vtisom našega materinskega dneva, se pripravljamo na cvetno nedeljo in veliko noč.

● *Materinski dan* praznujemo katoličani v bližini praznika Gospodovega oznanjenja. Tako smo to storili pri nas tudi to pot. Mašo smo darovali za naše matere, žive in pokojne, in kar veliko se nas je zbralo — 240. Pred oltarjem je enajst ministrantov ustvarjalo prelepo barvno kuliso, pevski zbor na koru pa nam je zapel kar štirikrat — med drugim čudovito Pod oljkami — ostale pesmi je pela vsa cerkev.

Tudi v dvorani nas je bilo toliko kot doslej menda še nikoli. Paša za oči je bila celostenska kulisa, ki je prikazovala Bled v pomladanskem cvetju. Program je bil domiselno zgrajen: nekakšne tri stebre so sestavljali nastopi najmlajše, srednje in višje skupine predšolarjev in šolarjev našega sobotnega tečaja, vmesni prostor sta zasedli točki z mladimi muzikanti, okvir pa sta sestavljala začetni nastop pevskega zbora in sklepno petje vseh nastopajočih s pesmijo materi. Škoda le, da oder nima stopničastih podstav-

kov, na katerih bi lahko stali recitatorji in pevci, saj bi bilo čisto drugače videti npr. na koncu vse nastopajoče.

Mešani zbor je v začetku občuteno zapel mogočno Slovansko pesem in otožno Hišica očetova. Petje je bilo uglaseno, glasovi zveneči, prav pa bi prišlo še nekaj moških glasov.

Najmlajši so gotovo in prisrčno najprej mamam voščili z dvema pesmicama, potem so jim pa zapeli pesmi Osamljena igračka, Potrebu-

Pri sveti maši ob slovesu g. Antolina

jem bratca in Kje je copatek? Kdo od malčkov si je privoščil še kakšne premike v lastni režiji, kar je v dvorani izzvalo priznanje in simpatijo.

David je zapel prekmursko Dere san ja mali bija, na harmoniko ga je spremljala njegova sestra Darja. Pet deklic — Diana, Majda, Darja, Ivka in Sabina — so na harmonike zaigrale venček narodnih. Vodila jih je Sonja. Treba je reči, da so odigrale melodije enotno in prijetno.

Srednja skupina učencev je povedala pogumno in prepričljivo pesmi o Indiji Koromandiji in Medved z medom, zapela pa Prišla bo pomlad in Ob bistrem potoku je mlín.

Trio — Sonja na harmoniko, Zlatko na kitaro, Jani na trobento — je dvorano kajpada najbolj navdušil. Posebno glas trobente napolni prostor tako, da se ostali inštrumenti in človeški glasovi kar umaknejo. Tri pesmi — tretja je bila tudi v besedah namenjena posebej mamam — so bile za poslušavce premalo. Dodati so morali še venček narodnih.

Višja skupina je z jasno izgovarjavo in s potrebnimi poudarki povedala pretresljivo Mary se predstavi, potem pa občuteno zapela V dolin'ci prijetni in Polje, kdo bo tebe ljubil.

Konec je bil nadvse mogočen: osemdeset grl je zapelo materam pesem Mati draga, le poslušaj me! Izzvenela je v refren: „Mati moja draga, poslušaj me! Hvala ti še enkrat, ker si mi dala v življenju mojem ljubezen vso!“

Točke je povezoval g. Jure, ki je pred vsako od njih nakazal kratko vsebino. Njegov uglajen in optimističen nastop je v dvorani naletel na opazne simpatije. Mamam je na koncu zaželel: „Naj vas Bog še naprej blagoslavlja in vodi, vam daje moč in ljubezen, da boste slejkoprej dobri angeli naših družin in zveste čuvarke vere in slovenstva po naših domovih!“

Matejka in Kristina sta vsem otrokom razdelili nageljčke z roženkavtom, da so jih nesli svojim mamam in dvorani.

● *Mladi* so se zbrali k pogovoru

o zgodovinskih zanimivostih iz Jezusovega trpljenja, *ministranti* k svojemu pogovoru. Šola se pridno nadaljuje od sobote do sobote, *pevski zbor* se uri vsakih štirinajst dni, pred materinskim dnevom je vaje celó pomnožil. *Maše* v naši kapeli (prvi petek, Jožefovo, Oznanjenje) so, če upoštevamo oddaljenost ljudi in to, da so maše ob delavnicah) kar lepo obiskane.

● V zadnjem mesecu nas je močno prizadela *smrt* g. Toneta Pirmana iz Münchna. Pokojni je bil star šele 46 let. Srčna kap je 11. marca končala njegovo življenje. Pokopali so ga v Šentrupertu na Dolenjskem, kjer je bil doma. Po poklicu je bil mehanik. V Nemčiji je delal že več kot petnajst let. Bil je vedno dobre volje in ljubezven, preudaren in praktičen, in je prav rad svetoval, če ga je kdo vprašal za svet. Velikokrat je prihajal k našim mašam, pa tudi na družabne prireditve in na izlete. Kako lepo je bilo videti, ko je vedno prihajal z vso svojo družino, z ženo in tremi hčerami. Kar čutili je bilo, kako se razumejo. Po človeških računih se mu je zemsko življenje steklo veliko prezgodaj. A Bog ve, zakaj je tako prav. Vsi, ki smo ga poznali kot dobrega, plemenitega človeka, se ga bomo spominjali v molitvah, da čimprej doseže polnost bivanja pri Bogu. Njegovi vdovi Biserki in hčerkam Sandri, Bianki in Tini pa izražamo naše najgloblje sožalje!

● Sredi marca je umrl v Murnau dr. Andrej Kobal, nam v Münchnu znan, ker se je, dokler je bil še toliko pri moči, rad udeleževal naše nedeljske maše. Rojen je bil pred 88 leti v Cerknem na Primorskem. Svoje silno razgibano življenje je popisal v dveh knjigah z naslovom Svetovni popotnik pripoveduje, ki jih je izdala Goriška Mohorjeva družba (leta 1975 in 1976). V uvodu k prvemu delu je zapisal: „Kako naj v majhnem zvezku opišem doživljanje zelo aktivnega življenja v teku več kot pol stoletja, potovanja po vseh delih sveta, pisateljska in znanstvena dela, predavanja in raziskovanja na vseučilišnih ali odgovorne službe za (ameri-

ško) vlado doma in na tujem, pogosto v kočljivih zadevah?“ Le nekaj naslovov iz njegovih knjig: Šolarček. Pismonoša. Italijanski zapor in beg. V Ameriko. New York univerza. Tajna služba v Egiptu. Na Bolgarskem za časa revolucije. Na Daljnem vzhodu. Koreja. V Indijo. Nazaj na univerzo. — Rajni je bil globoko veren in se je na zadnje srečanje z Bogom pripravil s prejemom zakramentov. Žaro z njegovimi telesnimi ostanki so prepeljali v Ameriko. — Naj v miru počiva!

nizozemska

V nedeljo, 21. 2., je nastopil med nami zelo popularni Ribniški oktet iz Ljubljane. Za nas vse je to bil čudovit večer.

Veliko noč bomo slavili kot običajno:

Blagoslov jedil v Lindenheuvelu bo ob 17. uri, v Heerlerheide v Corneliuskerk pa ob 18. uri.

Velikonočno vstajenje bo v velikonočnem jutru v Corneliuskerk v Heerlerheide ob 7.30.

Pridite!

V dnevih 23. in 24. aprila bo Zvon organiziral *veselico* v Socioproject v Eyselshovenu. Igral bo ansambel, ki ga vodi g. Slavko Strman, Veseli vaški godci.

Opozarjamo še, da bo 30. aprila nastopil Dekliški zbor iz Vrhlike v „Spaans kentje“ v Nieuwenhagenu.

Šmarnice bodo tudi letos vsak torek v majniku ob 19.30 v Corneliuskerk v Heerlerheide.

Vedno in povsod iskreno vabljeni!

švedska

Mnogo je poklicanih, malo izvoljenih. Upravičeno ta evangeljski izrek obrnemo tudi na celodnevno duhovno obnovo 20. februarja v Malmöju in 27. in 28. februarja v

Göteborgu. Poklicanih je bilo veliko. Razposlanih je bilo preko 500 vabil v oznanilih, ki na Švedskem nosijo naslov Poklicani smo. To je tisti klic, o katerem govori evangeljska prilika o povabilu na svatbo in ga apostol Pavel tako rad omenja v svojih pismih. Vseh klic nikoli ne doseže. Od teh, ki so na vabilo postali pozorni, so mnogi ugotavljali: „Škoda, da takšna postna obnova ni v našem kraju, v Göteborg je predaleč.“ Iz Växja se je oglasil telefon: „Čudovita priložnost, pridem z vlakom.“ Pozneje je prišlo pismo: „Žal je bolezen preprečila udeležbo.“ Velike razdalje nas ovirajo, da bi se na Švedskem učinkoviteje povezali v skupnem prizadevanju za krščansko prenovo. Marsikdaj pa so tiste poti, ki vodijo od ušes do srca, še najdaljše. Tistih izvoljencev, ki so klicu pristuhnili s srcem, pa je bilo okrog 15 v Malmöju in približno toliko tudi v Göteborgu, nekateri pa so prišli za uro, dve.

Duhovno obnovo je vodil škofov delegat za Švedsko msgr. Janez Zdešar iz Münchna. V živo je posegel z odgovori na vprašanja, s katerimi se vsak izmed nas srečuje v večinoma zelo razkristjanjenem okolju.

V Göteborgu smo gostovali v študijskem domu Johannesgarden. Od dveh dnevov smo en dan posvetili napotkom, ki jih je prvi papež v zgodovini Cerkve pisal mladim krščanskim občestvom, raztresenim med pogani, namreč prvemu pismu apostola Petra. Tudi mi smo se čutili nagovorjene z besedo „izvoljenci božji“, z izrazom, ki ga apostol Peter v tem pismu tolikokrat ponavlja. Kako sodobno je sveto pismo! „Človek si v celem letu ne nabere toliko jasnih pogledov na življenje, kot v dnevih take obnove.“ Še mlajši, ki imajo dostikrat občutek, da niso dovolj doma v slovenščini, so ugotavljali: „Ko bi nam v šoli znali govoriti tako jasno in nazorno!“

Sobotno popoldne, 27. februarja, je bilo še posebej praznično. Dvanajstletna Silvija Ida Šebalj iz Göteborga je prejela sv. krst. Ko smo se veselili z njo in molili zanjo, smo se še bolj živo zavedali, kakšna izvolitev je to — biti kristjan.

Slovenska duša je lepa. Značaj našega človeka je nepokvarjen, bi to rekli z drugimi besedami. Duhovna obnova, božja beseda in molitev je kakor piš svežega vetra. In kakor žerjavica, ki ji odpihneš pepel, se razgreje družba ob taki priliki. Zato je bilo lepo, ko so nam gospe Marija, Jelka in Olga postregle v soboto z nič kaj postnim kosilom in svežim kruhom, v nedeljo pa s kavo. Redovne sestre, ki so nam stregle na Johannesgarden, so ugotavljale: „Tako prijetni so bili ti Slovenci.“ Kako se pride k izviru svoje pristnosti in lepote, nam je s svojo v življenju pridobljeno modrostjo postregla Budjeva mama: „Moliti je lepo.“

švica

PROSLAVA PREŠERNOVEGA DNE

„Na drugo soboto (13. februarja) bo v MEILENU proslava slovenskega kulturnega praznika — Prešernovega dne“, je bilo objavljeno v februarški številki KAŽIPOTA, ki ga za vsak mesec pripravi naš dušni pastir v Švici. Z „vabljeni vsi od vsepovsod“ je bil dan obvestilu klicaj.

Navadno je (v Švici) v tem času povsod zima. Letos pa se izjemoma zadržuje le v gorskih predelih, zato nas je na to soboto dočakal in spremljal čudovit sončen dan. Nič čudnega torej, če so mnogi od tistih, ki imajo dela proste sobote, pomislili: krasen dan za smučanje, in to misel tudi spremenili v dejanje. Drugi pa smo se drugače odločili.

In tako se nas je kar precej že okrog štirih popoldne zbralo pred župniščem oz. cerkvijo v MEILENU ob Züriškem jezeru. Že vožnja do tja je bila pravi užitek, pogled proti zasneženim in s popoldanskim soncem obsijanim goram pa je bil enkrat. Prireditelji in sodelavci so bili medtem zaposleni s krašenjem dvorane, pridne gospodinje pa so se vse zanesene vrtele v čajni kuhinji in pripravljale razne dobrote,

ki so jih prinesle s seboj za pogostitev vseh navzočih.

Ob pol petih je bila v župnijski cerkvi maša. P. Damijan je takoj na začetku predstavljal tri razloge, zaradi katerih smo se zbrali v Meilenu: redna slovenska maša, proslava slovenskega kulturnega praznika in praznovanje 60-letnice življenja s. Avrelije, kulturne duše naše Slovenske misije v Švici. Da ti dve praznovanji po datumu skoraj sovpadata, je sicer slučajno, vendar kot naročeno. (Dan prej je namreč s. Avrelija imela svoj 60. rojstni dan, kar so rojaki iz Züricha primerljivo proslavili z večerno mašo in okrepčilom, drugi pa kasneje v svojih bogoslužnih krajih.) Vsa predana slovenstvu zna s. Avrelija s svojim zanosom pritegniti k sodelovanju ljudi vseh starosti. Zlasti njeno potrpežljivo delo z otroki po vsej Švici ji je v veselje. Kadar njeni varovanci bolj ali manj korajžno zapoje in pokažejo, kaj so se naučili, v svoji skromnosti pozabi na ves trud in delo, ki je bilo potrebno, da so nastopajoči res dobro pripravljeni za nastop pred občinstvom. Ob hvaležnem spominu njenega že kar visokega življenjskega jubileja smo njej in sebi zaželeli, da bi mogla še mnogo let zdrava in vesela delovati med nami ter negovati našo prečudovito slovensko besedo — govoreno, posebno pa še peto. Bog jo živi!

Proslava kulturnega praznika se je pričela po maši. Ker je to Prešernov dan, se je spored začel s Prešernovo: Luna sije, ki jo je zapel kornorni zbor Slovenija iz Züricha. Ne sicer tako dovršeno, a enako prisrčno so potem vse navzoče navdušile s pevskimi in godbenimi točkami mlade pevke (učenke), ki jih vodi s. Avrelija. Kot na večini pomembnejših slovenskih srečanjih v Švici, so nam tudi tokrat par narodnih zapeli naši „Kranjci“. Proslava sama pa je letos bila posvečena slovenskemu pisatelju, pesniku in jezikoslovcu Franu Levstiku. Ob 100-letnici njegove smrti — bila je pred par meseci — so nam p. Damijan, Majda in Gustl, ki je poskrbel za ustrezne diapozitive, prikazali čas in okolje, v katerem je živel, ali bolje rečeno,

slovinci ob meji

KOROŠKA

Deželno nagrado na Koroškem je dobil rojak dr. Karl Woschitz, redni profesor sv. pisma na teološki fakulteti v Gradcu. Po rodu je iz Šmarjete v Rožu. — Februarja je minilo 10 let, kar je začela delovati slovenska Glasbena šola. Ob jubileju so nekateri solisti te šole nastopili 24. februarja v Pliberku. Med tem, ko druge tovrstne šole dobivajo visoko državno podporo, je slovenska glasbena šola od teh podpor izključena. — Igralska skupina slov. prosvetnega društva Dobrač se je na Brnci 27. februarja predstavila z veseloigro „Tolmun in kamen, nicht wahr Johann“. Ljudje, polna dvorana jih je bila, so se ob dovršenem podajanju igralcev izvrstno zabavali. — Za 13. marec, obletnico priključitve Avstrije nemškemu Rajhu, sta tako Nedelja kakor Naš tednik izdala prilogi, ki obravnavata dogodke marca 1938. Obe prilogi sta zelo zanimivi in poučni. — Celovški univerzitetni profesor dr. Peter Gstettner je pred nedavnim izdal knjigo z naslovom *Zwanghaft deutsch (Prisiljeno nemško)* s pod-

naslovom o napačnem brambovstvu in narobe Heimatdienstu. Celovška Kronenzeitung je profesorja grdo napadla. Državni poslanec Smolle je proti napadom protestiral pri avstrijskem tiskovnem svetu. — Letos v jeseni bo poteklo 10 let, kar je začela na Brnci obratovati tovarna Elan, ki izdeluje smuči. Pred 10 leti je bilo v njej zaposlenih 16 ljudi, sedaj pa nad 130. — V Borovljah je 25. februarja bila odprta tovarna za izdelavo ročnega orodja UNIOR-Borovlje. Matično podjetje je v Zrečah pri Slov. Konjicah. Z delom so začeli v marcu. V začetku bo zaposlenih 33 oseb, ki bodo narasli na 77 oseb. — Letošnji koncert Koroška poje je bil posvečen 80-letnici ustanovitve Krščansko socialne zveze. Priredila ga je Krščanska kulturna zveza. Nastopilo je 15 zborov, med njimi zbor iz Raven na Koroškem in zbor Mirko Filej iz Gorice. Koncerta sta bila 6. marca v Celovcu in 13. marca v Beljaku. Koncerta v Celovcu sta se udeležila tudi slovenski metropolit dr. Šuštar in mariborski škof dr. Kramberger.

GORIŠKA

2. februarja je poteklo 40 let, kar je začel izhajati v Gorici tednik *Katoliški glas*, ki je vsa ta leta bil neupogljiv klicar slovenskega in katoliškega prepričanja za mejo. Uredniki Naše luči temu nepodkupljivemu in pokončnemu tedniku iskreno česti-

životaril mož velikih in globokih zamisli o slovenskem jeziku, kako naj se pravilno govori in piše. Prav dobro se zavedamo, da bi brez Trubarjev, Prešernov, Levstikov, Cankarjev in drugih književnikov, za njihove sodobnike morda malo čudaških, svojeglavih in zaletavih, naša slovenska beseda ne imela pravih korenin in dokazov svojega trdega razvoja, na katerega smo ponosni. Ne samo takrat, tudi danes potrebujemo slovenski jezik, preprost in razumljiv za vse, ki hočejo brati ali poslušati slovensko besedo. Mi vsi se moramo truditi, da ga ne bodo popačile in izpridile razne vrinjene visokoleteče krilatice, ki jih dosti-

krat ne razumejo niti tisti, ki jih sami radi uporabljajo.

Ko je bila proslava končana, pa seveda ni še bilo konec našega srečanja. Po izdatni večerji (manjkalo ni niti pustnih krofov), ki so jo pripravile neutrudne gospodinje iz meilenske okolice, se je oglasilo veselo petje slovenskih narodnih pesmi, ki so si sledile skoraj nepretrgoma, kot soneti v Prešernovem Sonetnem vencu. Ob odhodu smo drug drugemu zaželeli, da bi naš slovenski kulturni praznik tudi v bodoče vneto poživiljali in proslavljali ter ohranjali in utrjevali njegovo sporočilo.

R. Ž.

tamo in želimo — na mnoga leta! — V letu 1987 so verniki na Goriškem darovali za Cerkev 27,796.000 lir, za Katoliški dom nekaj manj kot 7 milijonov, za Zavod sv. Družine in Alojzijevišče nekaj nad 2 milijona, za novo telovadnico pri Kat. domu pa čez 20 milijonov. — Nabirka za katoliški tisk je letos v mesecu tiska znašala na Goriškem 5 milijonov 192 tisoč lir.

TRŽAŠKA

Tržačani pripravljajo za 25. april romanje k sv. Emi v Krki na Koroškem. Obiskali bodo tudi Klopinsko jezero in Gospo Sveto. — Tržaške Slovence je razburila obsodba Sama Pahorja na pet mesecev pogojno. Na pošti je hotel plačati s položnico, napisano samo v slovenščini. Poštni uradnik je ni hotel sprejeti, Pahor pa se ni hotel odstraniti, češ da po veljavnih zakonih sme to storiti. Prišla je policija in ga aretirala. Obsojen je bil, češ da se je upiral javni oblasti. Iz solidarnosti so slovenski dijaki stavkali in protestirali po tržaških ulicah. — Amaterski oder Jaka Štoka iz Proseka je v župnijski dvorani v Bazovici 21. februarja igral veseloigro *Atlija Kralja Kdo je na vrsti*. — Tudi Tržačani so bili lani velikodušni z darovi. Za cerkve so na Tržaškem darovali 35,692.000 lir, za Marijin dom v Rojanu 5,880.000, za Marijin dom pri Sv. Ivanu 3,455.000. Vsega skupaj so Tržačani in Goričani darovali 172,741.000 lir. — Ob 100-letnici smrti Frana Levstika so na Proseku priredili lepo proslavo. Šola namreč

nosi njegovo ime. Sodelovali so šolski učenci in gimnazijski dijaki. — V Ricmanjih nad Trstom so v marcu obhajali 200-letnico ustanovitve lastne duhovnije, ki je bila ustanovljena po odloku cesarja Jožefa II. Leta 1905 je postala samostojna župnija. Obletnico so proslavili na dan farnega patrona sv. Jožefa in v nedeljo nato.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Kronika Misije sv. Cirila in Metoda v Kewu (Melbourne) izkazuje za leto 1987 tele podatke: krstov je bilo 22, prvoobhajancev 13, 17 otrok je obiskovalo birmanski pouk, 17 porok in 44 pogrebov. — Za božične praznike so verniki te Misije poslali 429 kuvertic, v katerih je bilo 7447,50 avstralskih dolarjev. — Misija v Kewu hoče poleg cerkve graditi dom počitka m. Romane. Upajo, da bodo že letos začeli z zidavo. Seveda zavisi to predvsem od oblasti, ki ima pri tem prvo in zadnjo besedo. — Počitniške kolonije na Mont Elysi se je udeležilo prvi teden 38 oseb, drugi teden 28 deklet in tretji teden 28 fantov. — Februarja je prišel na obisk v Avstralijo koroški Alpski sekstet. Pri sv. Rafaelu v Merrylandsu (Sydney) je nastopil 2. februarja. Nastopil bo tudi pri velikonočnem pirhovanju. — Mladina in prvoobhajanci iz Sydneya so v nedeljo pred božičem obiskali dom onemoglih v Guildfordu. Tam so peči božične pesmi in stanovavce obdarovali s praktičnimi darovi. — Slov. kat. Misija Svete Družine v Adelaidi je 3. januarja imela proščenje. Maševat je prišel sam adelaidski nadškof. V zahvalo so mu podarili sliko Bleda na platnu. Nadškof Faulkner je povedal, da je bil leta 1977 na Blejskem otoku. Po maši so žegnanje nadaljevali v dvorani. — Za proslavo 200-letnice Av-

stralije je bila v adelaidski stolnici 25. januarja zahvalna maša. Tudi slovensko zastopstvo je bilo navzoče. — V februarju so se spet odprla v Avstraliji šolska vrata. Tudi po slovenskih Misijah so spet začeli z dodatnim poukom.

ARGENTINA

V Ramos Mejija je 3. februarja umrla v 75. letu starosti učiteljica gdč. Anica Šemrov. Rojena je bila na Rakeku. Poldrugo leto je bila učiteljica v Dragatušu v Beli Krajini, nato pa v Cerknici vse do leta 1945, ko je odšla v begunstvo. Bila je taboriščna učiteljica v Pegezu pri Lienzu in v Spittalu ob Dravi. Tudi v Argentini je ostala šoli zvesta. 17 let je vodila Ramoško slovensko šolo, poleg dela v tovarni. Z otroki je prirajala igrske in pevske nastope, pisala v Božje stezice in mesečnik Duhovno življenje. S Sv. pismom bi mogli reči, da je bila „močna žena“. — V Miramaru je bil 6. januarja posvečen v duhovnika Viktor Jakob Demšar, po očetu slovenskega rodu. Novo mašo je imel naslednjega dne. Navzoči Slovenci so mu zapeli pesem Marija skoz življenje. Novo mašo je ponovil Slovincem 17. januarja. — 18 mladih Slovincencev je tudi letos odšlo na taborjenje v Bariloče. Nastanili so se v Stanu (slovenska kočja) in od tam delali izlete. Med drugim so zlezli tudi na Catedral. — Pred 34 leti sta na Cerro Paine v Patagoniji izgubila življenje Tonček Pangerc in Schmoll. Po njima so poimenovali dve jezerci pod Catedralom. 21. februarja so ob jezercih odkrili spominski plošči. Plošči je oskrbelo Slov. planinsko društvo v Argentini. — Mendoški Slovenci so se 13. febr. zbrali v dvorani njihovega Doma na pustovanje. Posebnost večera je bila v tem, da je bil ženskam prepovedan vhod v kuhinjo. Odlično večerjo so pripravili moški. — Prvi kulturni večer Slovenske kulturne akcije v delovnem letu 1988 se je vršil izjemoma v Bariločah. Tam je bila predstavljena knjiga dr. Vojka Arka Cerro Shaihueque. Nad 70 oseb se je zbralo v koči Slov. planinskega društva v Stanu. Večer je odprl predsednik

SPD Dinko Bretoncelj, Tine Debeljak ml. je imel predavanje o gorah v slovenski literaturi. O svoji knjigi pravi dr. Arko, da je njen namen pokazati delovanje Slovincencev v Patagoniji, predvsem v Bariločah, kjer so Slovenci bistveno sodelovali pri razvoju tega mesta pod Andi. — Počitniške kolonije v Hanželičevem domu v Dolores (Cordoba) se je udeležilo letos 82 otrok.

KANADA

V Calgaryju, kjer so se v februarju vršile zimske olimpijske igre in so Slovenci dobili tri medalje (Mateja Svet srebrno v slalomu, srebrno skakalna četvorica na 90 metrski skakalnici in bronasto Matjaž Debelak na 90 metrski skakalnici), obstaja od leta 1965 Kanadski slovenski klub, ki ima od leta 1971 lastno letovišče, kjer se zbirajo posebno ob praznikih. Igre bodo pomagale tudi slovenski industriji, saj je zelo veliko skakalcev in smučarjev imelo Elanove smuči. — Slovenska Misija pri Mariji Pomagaj v Torontu je doživela v letu 1987 11 krstov, 13 prvoobhajancev, 5 porok in 11 pogrebov. — Pri Mariji Brezmadežni v Novem Torontu so se lepo pripravili na božič. Pripravo je vodil prof. dr. Drago Ocvirk, profesor na teoloških fakultetah v Ljubljani in Parizu. Udeležba pri bogoslužju je bila večja kot druga leta. — Tudi slov. Misija sv. Vladimira v Montrealu je imela pred božičem duhovno obnovo, ki jo je vodil lazarist g. Anton Zrnc in Toronto. V misijski kroniki so zapisani za leto 1987 trije krsti, štirje prvoobhajanci, 14 birmancev, pet porok in devet pogrebov. — Doživetje posebne vrste je bil 20. december. Nadškof dr. Lojze Ambrožič je blagoslovil dom za ostarele Ljupa. — V kapeli vstalega Kristusa je bila koncelebrirana maša nadškofa z župnikom Kopačem in dr. Dragom Ocvirkom. Po maši je bila v dvorani božičnica, nato pa v obednici čajanka.

**berite in širite
našo luč**

ocvirki

IZHOD IZ KRIZE

Očitno je, da je naš družbeni voz zagazil v globoko močvirje, iz katerega ne more ven, ker je edini konj, ki ga vleče, zastarel, bolan in slep. . . Ostaja evropska smer, ki vodi k znanju, redu, delu, uspehu, bogastvu in svobodi. Problem tega trenutka (je) v dejstvu, ali je večji del naše sedanje politične oligarhije sploh sposoben izbrati smer, ki bo temeljila na koristih ljudstva in ne na osebnih ambicijah sedanjih nosilcev oblasti.

Če smo doslej še dvomili, je danes povsem jasno, da administrativno gospodarstvo ne funkcionira več. Delavec je naposled uvidel, da nekaj ni v redu. Ne zaupa več vodstvu, in prav ima. Preiti moramo na tržno gospodarstvo v dejavnih, ne le v besedah, s svobodno zasebno iniciativo. Tega pa nas ne more naučiti partija, ker je pokazala, da tudi sama ne zna, ampak

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

tej naši družbi dobivajo določeno podporo nekateri posamezniki, kot recimo prof. France Bučar, ki gre tako daleč, da v sekciji evropskega parlamenta v svojem predavanju dejansko poziva Zahod, da preneha s sleherno finančno pomočjo Jugoslaviji, da bi se na ta način, kot on pravi, zrušil totalitarni režim v Jugoslaviji. Kajti prav finančna pomoč pomeni zadrževanje tako imenovanega totalitarnega, kominternovskega, centralističnega, staliniističnega režima.“

DELO, Ljubljana, 11. mar. 88/1.

nas lahko nauči samo skupni evropski trg.

Jugoslavija ni revna dežela. Revno jo zadnja leta delajo slepi in nesposobni politiki ter brezmočni, ne pa nesposobni, gospodarstveniki . . .

Nas v zahodnih statistikah vseh štirideset let po vojni uvrščajo med pripadnike vzhodnega bloka realnega socializma, ker ne mešajo demokracije z enopartijskim sistemom. Enopartijskemu sistemu rečemo v Evropi „uzurpacija oblasti“. Bo partija zmožna tolikšne modrosti, da se bo vsaj začasno uklonila interesom najširših množic in začela naposled služiti ljudstvu in ne več ljudstvo njej? . . .

Socialistično zvezo lahko vodi samo neodvisen, svobodno izvoljen socialist, ne pa komunist, ki je disciplinsko podrejen svoji partiji in zvest svojemu credu. Komunist na čelu Socialistične zveze je razdvojena osebnost, ki ne more zvesto služiti dvema gospodoma hkrati . . .

Glede sindikata je bil že skrajni čas, da je naposled snel masko z obraza. Po Župančiču: Smešna krinka, opičji obraz, to zveza sindikatov je pri nas . . .

Potrebujemo resnično demokratično, pravno urejeno, civilno, moralno in vsestransko napredno, delovno družbo; brez ideoloških, verskih, političnih ali nacionalnih diskriminacij; družbo, katere temelji sloné na poštenem delu, znanju in svobodni iniciativi brez vsakršnih političnih predsodkov. Omogočimo vendar, da si ljudstvo samo voli „vero in postave“!

Danes komunisti sami, tudi tisti na vrhu federacije, spoznavajo, da „brez preseganja ozkih okvirov enostrankarskega sistema, političnega monopola, ideologizacije interesov ter enosmerne kadrovske politike partijske države in državne partije ne bo demokratizacije, pa

tudi krize ne bo mogoče odpraviti.“

TELEKS, Ljubljana, 21. jan. 88/7 in 46.

PRISLUŠKOVANJE TELEFONSKIM POGOVOROM

Na seji predsedstva RK SZDL Slovenije je Mile Šetinc vztrajal, da mora republiški sekretariat za notranje zadeve odgovoriti na obtožbe glavnega urednika Mladine, ki je trdil, da prisluškujejo njegovim telefonskim razgovorom in odpirajo njegova pisma.

Miletu Šetincu je na seji Tiskovnega sveta pri predsedstvu SZDL posredno odgovoril predstavnik republiškega sekretariata za notranje zadeve. Prisluškovanja ni bilo, trdi predstavnik, bilo pa je, v t. i. zeniškem primeru (gre za anonimno pismo o ustanavljanju neodvisnih sindikatov in nove partije, ki ga je objavila Mladina; pisec pisma je članom uredništva napovedal sestanek po telefonu, ko pa so novinarji prispeli v Zenico, je bil avtor pisma že v zaporu).

TELEKS, Ljubljana, 28. jan. 88/4.

REVEŽI IN BOGATAŠI

Na seji CK ZK BiH se je razvila zelo zanimiva razprava o kadrovski politiki. Fuad Muhić je predlagal, naj javnost obvestijo o premoženjskem stanju vseh funkcionarjev, preden prevzamejo funkcijo in po izteku mandata.

Odgovoril mu je Branko Mikulić, rekoč, da nima nič proti predlogu, toda najprej je treba sprejeti kriterije in pojasniti, zakaj bi to počeli. Če tega ne bi storili, je rekel Mikulić, bi nastal vtis, da smo prišli na funkcijo kot reveži, odšli pa kot bogataši.

Res, stvar kriterija je, kdaj si bogat, kdaj bolj bogat in kdaj najbolj bogat.

TELEKS, Ljubljana, 28. jan. 88/4.

PARTIJA IN MLADINA

Danas je objavil rezultate raziskave o položaju, zavesti in obnašanju mlade generacije Jugoslavije. Od 6660 vprašanih jih je 3581 (to je 53,76% — op. NL) povedalo, da nočejo biti člani ZK. 57% pa jih ne ve, zakaj bi sploh postali člani; v Sloveniji (jih ne ve) 85%.

Če je res, da prihodnost partije sloni na mladih, potem ji slabo kaže!

TELEKS, Ljubljana, 28. jan. 88/5.

TIHO ODTEKANJE SLOVENSKE PAMETI

... vendar imamo Slovenci po splošnih ocenah danes v tujini približno kar 600 do 800 vrhunskih strokovnjakov. Poleg njih je odšlo v tujino še tri do štirikrat toliko zdravnikov, arhitektov, elektroinženirjev, strojnih inženirjev, fizikov, kemikov, agronomov in drugih. Samo v letih 1969—1973 se je v države zahodne Evrope izselilo približno 1400 visoko strokovno usposobljenih Slovencev in Slovenek.

Odliv „možganov“ iz Slovenije v tujino pa se še vedno vztrajno, čeprav tiho in na videz neopazno, nadaljuje, v zadnjem času predvsem na področju računalništva.

TELEKS, Ljubljana, 28. jan. 88/22.

MOJA VOLILNA PRAVICA JE ZLORABLJENA

Volitve (v Sloveniji) so preveč komplicirane, nepregledne in nedemokratske, ne omogočajo resničnega vpliva volivcev ter so v veliki meri manipulacija. Predvsem volitve še zdaleč ne omogočajo pravega vpliva sodelovanja volivcev pri volitvah tistih funkcionarjev, za katere smo ljudje zainteresirani.

Za (te) funkcije želim glasovati neposredno, hočem imeti možnost izbire med več kandidati. Zdaj je

to seveda popolnoma nemogoče, sedanji način volitev ljudi odriva od neposrednega odločanja, zato že nekaj časa ne volim in tudi ne bom, dokler bo veljal sedanji sistem, ker menim, da je v njem moja volilna pravica zlorabljena in manipulirana. — Janez Stanič.

TELEKS, Ljubljana, 28. jan. 88/8.

OMEJENA SUVERENOST

Pozabili smo, da so naši resnični prostori demokracije zelo natančno določeni in omejeni. V ustavi imamo zakleto vodilno vlogo komunistične organizacije in njeno zgodovinsko odgovornost za usodo in prihodnost nas vseh. Smola je le, da rezultati, ki jih dosegamo, demoralizirajo ljudstvo in usmerjajo

k drugačnim zgledom in vizijam skupnega življenja.

Kako naj demokratično vodimo ljudstvo, če pa tri četrtine vprašanih ni prepričanih, da je naša politika skladna z interesi večine?

Ali partija lahko uresničuje sama sebe in svojo ustavno vlogo, ne da bi si zagotovila vse ključne vzvode oblasti?

Ali se lahko sooči z možnostjo, da za pomembno politično funkcijo kandidira kandidat, ki ni njen?

Ali se lahko zadrži ob strani, kadar neka druga politična organizacija po svoje izbira svojega predsednika?

Ali lahko preseže razmišljanje in delitev na „naše“ in „druge“?

Ali je pripravljena deliti oblast in odgovornost tudi z drugače mislečimi?

V Sloveniji spet izhaja misijonski list

Pred 65 leti je slovenski katoliški shod leta 1923 sprožil izhajanje prvega slovenskega splošnega misijonskega lista Katoliški misijoni, ki so ga izdajali slovenski lazaristi, najprej v misijonišču Groblje pri Domžalah, med vojno pa v Ljubljani. Ob prihodu komunističnega režima so se Katoliški misijoni umaknili v begunstvo, nato pa v izseljenstvo. V Buenos Airesu v Argentini so izhajali polnih 40 let in od tam misijonsko vplivali med vse izseljenstvo, zdomstvo in zamejstvo. Le nekaj desetih izvodov je moglo na skrivnem tudi v domovino, pa je list kljub temu tudi tam vplival na porast misijonskih poklicev. Toda množično med slovenski narod izseljenski Katoliški misijoni le niso mogli.

Zato je ob porajanju vedno več slovenskega tiska, tudi verskega v domovini, vedno bolj vstajala želja, da bi doma po 40 letih spet začeli izdajati misijonski list. Ta želja je bila posebno močno izražena na obeh vseslovenskih misijonskih simpozijih, najprej v Rimu, nato v Tinjah na Koroškem, kjer je bilo sklenjeno, da začno doma dejansko izdajati misijonski list.

Najprej se je v letu 1987 pojavila skoraj luksuzno tiskana misijonska priloga Družine, ki je prišla trikrat v 90.000 izvodih med Slovence doma in po svetu. Zdaj, v letu 1988, se je ta priloga osamosvojila in je pod imenom Misijonska obzorja začela izhajati kot samostojen list, ki ga izdaja slovenski medškofijski misijonski odbor pod vodstvom mons. Franca Mikuža in v uredništvu lazarista dr. Draga Ocvirka.

Medtem ko izseljenski Katoliški misijoni med izseljenci in zdomci po evropskih deželah domala niso bili znani, je pričakovati, da bo ta novi, doma izdajani misijonski list prihajal tudi v številne naše zdomske družine in med njimi vršil misijonski apostolat.

Misijonska obzorja bodo izšla petkrat na leto v barvnem tisku in v velikem formatu, dvakrat večjem, kot so bili Katoliški misijoni, in na 16 straneh, za letno naročnino 6 dolarjev.

Misijonskim obzorjem naš iskren pozdrav in najlepše želje k njih razvoju!

Ali zares verjamemo, da smo sposobni odstopiti, kot še nobena sorodna partija v zgodovini?

Ali bi se bila pripravljena tudi odreči svoji politični privilegirano-sti?

Jure Apih

TELEKS, Ljubljana, 28. jan. 88/9.

NAPIŠIMO SI SODBO SAMI!

Kdor trezno razmišlja, mora priznati enkrat za vselej: če kdo trdi, da laho vsak delavec odloča o tehnološkem procesu, proizvodnih stroških, investicijah in podobnem, je ali duševni bebec ali pa prebrisan slepar, ki v resnici hoče odločati sam in se skriva za imaginarnimi delavci. Tako so nas državni sleparji doslej zavedli že v 20 milijard dolarjev dolga.

Gospodarska logika je neizprosna. Počasi, a zanesljivo, vodi politični voluntarizem v popoln gospodarski polom. Politika si z mižanjem pred temi problemi, ki jih obravnava zgolj čvekalno, samo koplje svoj lasten grob. Litostrojski delavci pred slovensko skupščino

so samo prvi krokarji, ki so prišli na pogreb. Če bo slovenska politika še naprej držala pokrov nad piskrom, ji bo pisker razneslo v obraz, to je neizprosna zgodovinska izkušnja.

Skleniti je treba in to zahtevati od naših vodilnih mož: v Sloveniji nobena politična stranka nima uradnega statusa, volitve v Sloveniji so svobodne.

MLADINA, 29. jan. 88/33.

ODGOVORNI VSI IN NIHČE

Predsednik ZIS B. Mikulič je v svojem več kot trideset strani dolgim skupščinskem govoru razlagal neuspešnost dvajsetmesečne vladne politike. Mikulič je kajpada neuspehe skušal prikriti z relativnimi uspehi, krivdo pa je videl predvsem pri drugih namesto pri samem sebi oz. vladi, ki ji predseduje. Zamegjevanje svoje neuspešnosti so si lahko privoščili grški bogovi, medtem ko profanost globoke in vedno bolj balkansko obarvane krize „samoupravnega socializma“ zahteva drugačne odgovore.

Ali je diletantizem, ki ga je vlada pokazala na ekonomskem področju, rezultat njenega neznanja ali pa gre za globljo nesposobnost političnih oblasti, ki niso sposobne najti izhod iz družbene krize in si neprestano prizadevajo ohraniti politični status quo (= obstoječe stanje) z zamegjevanjem krize, z obljubami o novih neperspektivnih rešitvah in odlaganjem odgovornosti drug na drugega, tako da v začaranem krogu postanejo odgovorni vsi in nihče.

TELEKS, Ljubljana, 11. feb. 88/5.

RAZLIKA

Pred dvema tednoma sta se s skupne fotografije na naslovnica nekaterih evropskih listov bravcem smehljala Gorja, predsednik italijanske vlade, in Mikulič, predsednik jugoslovanske vlade. Prvi ima za seboj sorazmerno uspešno gospodarsko leto, drugi rekordno inflacijo v Evropi in velikanski dolg.

Iz tega bi utegnili sklepati, da je bil položaj premiera Gorje sorazmerno trden, Mikuličev pa dokaj majav. A le kakih deset dni pozneje je Gorja odstopil, Mikulič pa je po govoru v skupščini SFRJ, v katerem je javnosti pojasnil, da so za gospodarske neuspehe krivi drugi, ne njegova vlada, odšel na novo potovanje v Kanado, nekako prav v času, ko so se v Calgaryju začele zimske olimpijske igre.

Predsednik italijanske vlade je moral odstopiti že zato, ker so v parlamentu izrekli nezaupnico načrtovanim proračunskim izdatkom. Mikuliču že 20 mesecev izrekajo nezaupnico gospodarstvo, skupščina SFRJ in ljudstvo, a po njegovem to še ni dovolj dober razlog za odstop.

DELO, Ljubljana, 17. feb. 88/4.

GENE MLEKA

Za mleko sem 8. avgusta lani plačal 215 din, 15. septembra 278

o samozavesti naroda

Če se Slovenci še hočemo postaviti na noge in biti enakopravni in enakovredni narodom Evrope in sveta, se moramo uveljaviti kot ustvarjavnici na vseh področjih, predvsem pa s kvaliteto proizvodov našega gospodarstva; šele potem se bo izbirčni svet začel tudi zanimati, kdo pravzaprav so ti Slovenci, ki delajo najboljše računalnike, najtoplejše odeje, najudobnejše avtomobile in najpametnejše robote. In začel bo brati slovenske knjige, gledati slovenske filme in uživati ob mojstrovinah slovenskih skladateljev.

Če Slovenci res želimo vse to doseči, se moramo najprej osamosvojiti. To pomeni, da moramo uveljaviti pravico, da lahko sami odločamo, v kaj bomo investirali, koliko bomo dali za kulturo, znanost, šolstvo in zdravstvo in koliko prispevali za razvoj drugih v Jugoslaviji. Perverzna in nekulturna je zahteva, da moraš imeti drugega, četudi brata, bolj rad kot samega sebe.

DELO, Ljubljana, 6. feb. 88/28.

din, 20. novembra 379 din, 15. januarja letos 600 din in 23. januarja 660 din.

MLADINA, Ljubljana, 19. feb. 88/4.

MED NOVINARJI 80% KOMUNISTOV

11. in 12. februarja so imeli v Beogradu akcijsko konferenco novinarji-komunisti. Uvodni nastop je imel Franc Šetinc, član predsedstva CK ZKJ. Poleg mnogih sprejemljivih misli je Šetinc dejal, da je med novinarji več kot 80% komunistov, med uredniki pa še več. Pri tem Šetinc pozablja, da se z dejstvom, da je med novinarji več kot 80% komunistov, v družbi, ki načelno odklanja oblastniško funkcijo partije, ni ravno hvaliti. Tako kot se ne gre hvaliti z dejstvom, da v Jugoslaviji niti ene pomembnejše politične funkcije ne opravlja nekomunist oz. „nečlan“.

MLADINA, Ljubljana, 19. feb. 88/7.

SAPRAŠUJEM SE

Ne strinjam se z Zlobcem (član CK KPS Ciril Zlobec je objavil v sobotni prilogi Dela „samospraševanje“), ko pravi, „da se vse, kar se političnega med nami dogaja, vse bolj preveša v nepredvideno noro otroško igro, ki ima eno samo razpoznavno lastnost: da je brez namena in pomena“. Namen in pomen „nore otroške igre“ je nič kaj skrivnosten: ohranitev privilegirane družbene pozicije etablirane politične nomenklature za vsako ceno — tudi za ceno gospodarskega in socialnega razsula.

Zlobec se kot pripadnik nomenklature nadalje sprašuje: „Ali sploh vemo, kaj hočemo?“ Odgovor se zdi na dlani: oblast!

Počasi se bomo morali sprijazniti s tem, da so lepe besede o absolutni „socialni pravičnosti“ pač le besede, od katerih se ne da živeti. Ljudem je treba enostavno pustiti,

da začnejo delati to, kar hočejo in znajo, namesto da jih „izvoljena“ nomenklatura stalno posiljuje z nekakšnimi smernicami, ukrepi, prisilnimi odnosi, kot da smo Jugoslovani zgolj neprištevna raja, za katero morajo noč in dan skrbeti nekakšni „skrbni“ in „dobri“ očetje. Potrebni so nam izvoljeni, predvsem pa zamenljivi politični predstavniki, zaresni delegati, delujoči na temelju potreb in hotenj ljudi.

DELO, Ljubljana, 20. feb. 88/18.

nove knjige

sergej kurdakov

odpusti mi, nataša

Ta knjiga ni izmišljena zgodba s preračunano razvitim dogajanjem, ampak lastni življenjepiš, resnična izpoved sovjetskega begunca Sergeja Kurdakova, viharna življenjska pot mladega fanta, zgodba človeške zlobe in resnica o božji dobroti.

Kurdakov je bil človek z mnogimi talenti, tudi s pisateljskim. Svoje življenje je opisal odkrito in naravno, spretno in živahno.

V prvih odstavkih knjige se predstavi: „Jaz, Sergej Kurdakov, podporočnik, kadetski oficir sovjetske mornarice, odlikovan mladinec, izbran za predsednika vsake mladinske komunistične organizacije v vsaki šoli, v katero sem hodil od svojega osmega leta dalje, izbran za mladinskega voditelja, ki je poučeval tisoč dvesto sovjetskih mornariških kadetov.“

Presunljivi so tisti odstavki, ki govorijo o preganjanju in trpljenju vernih v Sovjetski zvezi, in tisti, ki odkrivajo moč božje besede in milosti. Ko se ga je kot agenta tajne policije sredi divjanja nad „religiozniki“ dotaknila božja roka, je začutil ljubezen Nevidnega. Izmikal se je in šele po hudih notranjih bojih spo-

naša luč
Je domač obisk
v tujni.

vsi rojaki
v zdomstvu
potrebujejo
takih obiskov.

pridobite
reviji novih
naročnikov!

znal, kako osrečujoč je bil tisti objem. Uvidel je zgrešenost ukazane ga početja in sklenil, da bo zapustil svojo kariero in domovino.

POIZVEDBA

Že od leta 1945 pogrešamo našega brata Karla Boškovič. Rodil se je 26. februarja 1926 v vasi Skopice pri Brežicah. To je bila kmetija, na kateri so živeli starši Janez in Neža Boškovič. Karel je imel še brata Edvarda in sestri Albino in Marico. Leta 1944 je bil Karel pri vojakih kot bolničar v občini Ljubljana-Polje. Po končani vojni v maju 1945 se je za njim izgubila vsaka sled. Poizvedovali smo že o njem prek Rdečega križa, a zaman. Vsakogar, ki bi o njem kaj vedel, prosimo, da to sporoči na naslov: Anton Zorko, Esslingen StraÙe 3, 7310 Plochingen, BRD. Lahko pa tudi na naslov: Marica Uršič, Verje 70, 61215 Medvode, Slovenija, Jugoslavija. Ker je od te vesti odvisna usoda in sreča njegovih bližnjih, bomo vsakogar, ki nas bo obvestil o pogrešanem, primerno nagradili.

Ko se je sovjetska ladja, na kateri je opravljal službo radijskega operaterja, v viharni noči približala kanadski obali, je pobegnil, se pogumno pognal v mrzle valove in se rešil v Kanado. V zahvalo za rešitev je sklenil posvetiti Bogu del svojega življenja. O veri, Bogu in trpljenju vernih v Sovjetski zvezi je v Kanadi in Združenih državah predaval po cerkvah, na radiu in televiziji. Svoja spoznanja je prek zračnih valov sporočal mladim v Rusiji. Iskreno jih je imel rad.

Neustrašeni apostol ni mogel ostati dolgo skrit očem sovjetske tajne policije. Na koncu knjige pove, kako so ga zasledovali.

V svobodi, po kateri je tako hrepenel, je nanj prežala smrt: maščeval se je aparat, iz katerega je pobegnil. Kurdakova so našli v skrivnostnih okoliščinah umorjenega v njegovem stanovanju v Kaliforniji na dan Novega leta 1973. V marcu tistega leta bi spolnil 22 let.

Kurdakovo pričevanje o preganjanju vernih v Sovjetski zvezi so v zadnjih letih z novimi dokazi potrdile poročevalne agencije. Knjiga *Odpušti mi, Nataša!* je ena izmed mnogih, ki odgrinja zaveso Sovjetske zveze. Ima odličen predznak osebnega pričevanja.

T. Zrnc

franc cerar

evangelij na prepihu

Ljubljanska Družina je izdala knjigo kratkih, sodobnih razlag nedelj-skih in prazničnih evangelijev za bogoslužno leto A (bolj prav bi nam prišle za leto B, pa se je, kot je videti, natis rokopisa, ki je bil pripravljen že sredi leta 1986, zakasnil) izpod peresa jezuita p. Franca Cerarja, župnika pri Sv. Magdaleni v Mariboru. „Na izviren in slikovit način je želel postaviti osrednji pomen vsakokratnega evangelija v naš čas in pred nas“ (mariborski škof Kramberger).

Kot primer ponatiskujemo razlagene ene izmed postnih nedelj.

Nekateri bi nas radi prepričali, da človek živi samo od kruha in samo

za kruh; samo od telesa in samo za telo.

Tovarne hrane in pijač tekmujejo, kateri njihovi izdelki bodo okusnejši. Pohištevna industrija ponuja opremo, v kateri se bomo počutili najudobneje. Modne trgovine se hvalijo, da bo v njihovih oblekah naša postava najprikupnejša. Potovalni uradi nas prepričujejo, da bomo v njihovih prevoznih sredstvih najprijetneje potovali. Da ne omenimo, koliko denarja gre za lepotičenje.

Revije, ki razkazujejo in poudarjajo telesnost, najdejo pot v vsa naša stanovanja. Razni svetovavci in svetovavke, ki v njih odgovarjajo na vprašanja bralcev, učijo naravnost ali po ovinkih, da je telesni užitek

človekova vrhovna vrednota. S posmehom zavračajo način uravnave-nja rojstev, ki priporoča občasno zdržnost moža in žene.

Športna igrišča postajajo vse bolj prerivališča. Geslo: zdrav duh v zdravem telesu se mora umikati drugemu geslu: ko gre za zmago, ne izbiramo sredstev.

V takem ozračju je postni čas nesodoben. Besede o postu in pokori, ki postavljajo meje telesnim užitek-om, zvenijo tuje. Jezusov klic iz puščave, naj ne živimo samo od kruha, bije neprijetno na naša use-ša.

Človeško telo je nekaj velikega. Tako tesno smo z njim povezani, da smemo reči: moje telo sem jaz. To-

še dva očitka proti škofu Rožmanu

V Novi reviji (Ljubljana, 87/št. 67—68) je ljubljanski pomožni škof Lenič odgovoril med drugim tudi na nekatere očitke proti škofu Rožmanu. Tam beremo:

Rožman je ves čas poudarjal, da se (po koncu vojne) ne bo umaknil iz Ljubljane, da hoče ostati, pa naj se zgodi kar koli.

Toda zgodilo se je tole:

Tisto soboto, mislim, da je bilo 5. maja, je Rožman skoraj vso noč premolil v kapeli, potem pa je zjutraj, ko sva maševala, prišel v kapelo mlad nemški vojak s pismom. Dal ga je meni, pro-

sil, naj ga dam škofu, on pa bo počakal na odgovor.

Škof je odšel v svojo sobo, odprl pismo, ga prebral. Pismo se je glasilo: „Gospod škof, v imenu slovenskih koroških duhovnikov Vas pozivam, da danes ob štirih pridete na mejo v Št. Vidu, kjer Vas bo čakal sprem-ljavec in Vas spremljal v Celovec. Tukaj boste lahko stopili v stik z zavezniki in boste lahko svojemu narodu kaj pomagali. Doma ne boste mogli ničesar storiti. Napišite odgovor na zadnjo stran tega pisma.“ Podpisan je bil jezuit p. Heinzel, ki je bil kasneje provincial avstrijskih jezuitov, med vojno pa je hodil pastirovat na Gorenjsko, posebno tam okoli Golnika. Bil je velik prijatelj Slovencev. Baje je bil glavni pobudnik za to pismo dekan Košir z Žihpolj.

Potem je Rožman prišel v kapelo in me poklical. Začel je jokati. Rekel je: „Glejte, vedno sem ponavljal, da ne bom odšel iz Ljubljane, in tudi zdaj sem v velikih dvomih, kaj naj odgovorim na to pismo. Nočem zapustiti svoje škofije.“

Potem sem mu morda tudi sam nekoliko pomagal k odločit-

da jaz nisem samo telo, tudi duh sem. Bila so stoletja, ko so ljudje tako negovali duha, da so na telo pozabljali. Tega pretiravanja ne moremo hvaliti. Danes tako negujemo telo, da zanemarjamo duha. V občudovanju telesne lepote in njegove moči gremo predaleč, ugašamo duha, zapostavljamo omiko in krnimo skladnost človeške osebnosti. Tudi te skrajnosti ne moremo hvaliti.

Jezusov klic v današnjem evangeliju, naj ne živimo samo od kruha, je toliko bolj sodoben, kolikor manj sodobno zveni.

Na njem sloni naša vera. Na njem slonita tudi naša omika in naše človeško dostojanstvo.

vi, ker sem mu rekel: „Saj to ni beg, če Vas vabijo slovenski duhovniki, da boste stopili v stik z zavezniki. Kakor je škof Jeglič šel intervenirat v Pariz po prvi svetovni vojni, tako greste Vi v Celovec.“

Škof je dolgo časa okleval, preden je na hrbtno stran pisma, kakor so prosili, napisal odgovor: „Pridem.“ Rekel mi je: „Prej se bom še posvetoval s stolnim kapituljem.“ Naročil je, naj takoj skličem sejo, pismo pa oddal vojaku.

Stolni kapitelj je škofa podprl in rekel, da se mu zdi pametno, da gre v Celovec.

Potem se je začel pripravljati, vzel je s seboj še svojo starejšo sestro, ki mu je gospodinjala, in popoldne odšel.

Vem pa zatrdno: Ko je kasneje videl, kaj se dogaja in da Slovenijo zasedajo partizani, je svojemu šoferju naročil, naj ga pelje nazaj v Ljubljano. Z vso silo je nastopil, da mora voziti proti Ljubljani. Šofer se je upiral, in enkrat mu je škof prijel celo za volan. Vendar je šofer zmagal in tako je ostal na Koroškem.

Torej resnica je: škof ni namehaval zapustiti Ljubljane. Zavedal se je, da mora kot škof ostati tukaj. Iz Ljubljane so ga zvalili slovenski koroški duhovniki.

— — —

O zaprisegi slovenskih domobrancev aprila 1944.

Vem, da je bilo takrat domobranstvo, ko so bili tukaj še Nemci, nekako vklenjeno in skoro ni imelo izhoda, kam naj bi se rešilo. Čeprav so jih komunisti vabili, naj se pridružijo NOB, je seveda po temnih izkušnjah vedno prevladoval strah: kaj se bo z nami zgodilo, če se priključimo; najbrž bomo polagoma več ali manj vsi likvidirani. Na drugi strani so bili pa Nemci. Zato so bili domobranci v težkem položaju.

Vodstvo domobranstva je bilo daleč proč od Rožmana, on na domobranstvo direktno ni imel vpliva. Šef domobranstva je bil general Rupnik. Rožman se je umikal na vse načine.

Z nemške strani je prihajal vedno večji pritisk, da bodo morali domobranci položiti prisego, sicer bodo z njimi ravnali kot s

tistimi, ki so sovražniki Nemčije. Boge kaj bi se takrat z njimi zgodilo, če tega ne bi naredili. O tem so bila dolga in dolga posvetovanja, kaj naj naredijo. Začeli so sestavljati t. i. prisego, jo popravljati, jo najbrž večkrat prinesli tudi Rožmanu na vpogled. V prisegi so domobranci predvsem poudarjali, da se bodo borili proti komunizmu.

Rožman se je do zadnjega upiral in rekel, da ne bo šel zraven na stadion k tej domobranski prisegi. Ko so prihajali vedno novi pritiski od raznih osebosti, so ga končno pregovorili, in on jim je rekel samo to: „Jaz ne bom zraven pri prisegi. Tej veliki skupini domobrancev bom sicer maševal, potem pa bom odšel.“

In spominjam se, kako je bilo. Ko je Rožman odmaševal, mi je naročil: „Hitro pospravite in avto naj bo pripravljen, da bomo takoj po maši odšli.“ In tako vem, da smo mi prej odšli, preden se je ta prisega izvršila ali vsaj prišla do konca. Rožman je hotel biti nekako odmaknjen od aktivnega sodelovanja pri prisegi sami.

oglasi

- **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
- **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksporniti popust. — Jede Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.
- **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.
- **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?** Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.
- V Biogradu ob morju (Dalmacija), 50 m od Marine, PRODRAM hišo (300 m²) in 1500 m² zemlje. — Za pojasnila se obrnite na: Mileta Fabijen, tel. 93543375, zvečer (Francija), Boraca Marijana, tel. 4162798027, zvečer (Kanada) ali pa na Mileta Branko, tel. 516/12868, zvečer (Jugoslavija).

- PRODRAM neizgotovljeno stanovanjsko hišo z vrtom, sončna lega, blizu glavne ceste, Šentjur pri Celju. — Tel.: München, ZRN, 089/46 39 02, od 18. ure dalje.
- Ugodno PRODRAM obnovljeno dvostanovanjsko hišo, z odličnim razgledom, vselji vo 1989, okolica Radovljica — Ljubno. — Informacije zvečer po 19. uri. Tel. YU 064 / 70-575 ali Vlado Eržen, Ljubno 44, 64244 Podnart, Slovenija.
- Zdomci! V Brežicah, Slovenija, PRODRAM novo visokopritlično hišo 13 m/10 m, z opremo ali brez, na parceli 1200 m² z urejeno okolico. Cena po dogovoru. Informacije po telefonu: YU 0038 68 72 953.
- PRODRAM štirisobno stanovanje (92 m²) v Ljubljani-Moste. — Informacije dobite po telefonu 061 / 45 25 03.
- V Brežicah (Slovenija) PRODRAMO novo visokopritlično hišo z vrtom na parceli 1000 m². Hiša ima toplotno fasado in centralno kurjavo, stanovanjske površine je 130 m² + garaža, kurilnica in shramba. Na parceli je zgrajen še dodaten objekt — garaža v izmeri 7x5 m. — Informacije vam posreduje Marinka Dornik, Poljanškova ul. 27, YU-68250 Brežice, Slovenija.
- Kdo se interesira za mirno in centralno ležečo parcelo (4400 m²) v Rogaški Slatini v privilegiranem položaju. — Naslov in informacije Vam posreduje uprava Naše luči, Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec/Klagenfurt.
- V okolici Dravograda PRODRAM enostanovanjsko hišo, pripravno za vsakovrstnega obrtnika. 2 sobi, kuhinja, veža, balkon. 1200 m². Prodaj tudi 30 m² velik sadovnjak. Cene po dogovoru v nemških markah. — Informacije: tel. 0 20 54 / 16 4 62.

- V centru Maribora PRODRAM visokopritlično hišo z garažo (skupaj 545 m²) s centralno kurjavo, telefonom in kabelsko televizijo. Spodaj: 3 sobe, kopalnica, stranišče, predsoba, veranda, balkon. Zgoraj: 2 sobi ali kuhinja in soba. Lepo dvorišče in velik vrt. Cena: 16 starih milijard dinarjev. Resnim interesentom je vsak dan na ogled. Naslov: Oton Lešnik, Osojnikova 27, Maribor.
- V Savinjski dolini blizu Gomilskega PRODRAM delavnico (150 m²) in atrijsko hišo na parceli 20 arvo, oboje zgrajeno do strehe. — Informacije: tel. 063 / 72 10 51.
- V okolici celja PRODRAM vikend (novozgrajena podkletena hiša 6x8 m) z elektriko in vodo. Asfalt do hiše. Skupno 3500 m² zemlje. Vinograd, 700 trstov, star 8 let. Cena: ca. 40.000 DM. Ogled pri Josip Selič, Vojkova 1 VI, 6300 Celje. — Informacije: tel. 08 1 41 / 27 4 07 BRD, ali 063 / 21 4 90 v Celju.
- V Prekmurju PRODRAMO lepo gostilno na veliki gradbeni parceli z vso dokumentacijo za plesno dvorano. — Informacije: tel. 08 41 / 42 8 21 BRD.
- Na otoku Viru blizu Zadra PRODRAM vikend (10x8 m) z nadstropjem, oddaljen 100 m od morja. Cena: 110.000 DM. — Informacije: Branko Puljak, YU 68331 Suhor 26, ter po telefonu 00 38 / 68 50 127 iz Nemčije.
- V Mariboru na Teznej, Ukrajinska ulica 34, PRODRAM za valute enonadstropno vilo s 5 sobami. Je parket, velika kuhinja, kopalnica, veranda in 10 m dolga terasa. V kleti soba, kuhinja in pralnica. Garaža in prizidek zgrajen 1983. Velik vrt z angleško travo in cipresami. Poleg avtobusne postaje (10 min.) samopostrežna trgovina in banka. Površina parcele 600 m². — Informacije: Marija Prevolnik, Pilakersgatan 11, 26141 Landskrona, tel. 04 18 / 11 9 05, Sverige, od junija do avgusta pa na zgoraj navedenem naslovu v Jugoslaviji.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

od smeha ni še nihče umrl

Dva znanca sta obstopila tretjega in eden od njiju mu je rekel:

„Pravkar sva se prepirala o tebi, ali si večji bedak ali večji lopov.“

„Med obema sem,“ je rekel ta.

o

Mož ženi: „Moški presoja boljše kot ženska.“

Žena: „Seveda, saj si ti izbral mene, jaz pa tebe!“

o

Mož ženi na plesu: „Tista plavalaska se mi je nasmehnila!“

„Saj sem se jaz tudi morala smejati, ko sem te prvič videla.“

o

Žena možu: „Glej, kako pozorno odpira tistile mož vrata avta svoji ženi!“

Mož: „Ali ima nov avto ali pa novo ženo.“

o

„Jaz sem bil že kot majhen otrok tako inteligenten, da

sem, ko sem bil star eno leto, že sam hodil.“

„Jaz sem bil še bolj inteligenten: pri treh letih sem se še vedno dal nositi.“

o

„Strašno! To noč se mi je sanjalo, da sem Kitajec!“

„Kaj pa je to tako strašnega?“

„Kitajsko ne znam!“

o

„Vaše besedilo za snemanje filma je sprejeto. Vrteli ga bomo v letalih.“

„Zakaj pa v letalih?“

„Ker tam ne morejo ljudje oditi pred koncertom.“

o

„S Franceljnom sem imela pa res srečo! Odkar se je vame zagledal, mi je čisto vsak dan pisal.“

„Pa si se z njim poročila?“

„Z njim ne, ampak s poštarjem.“

o

Nekje v Sloveniji. En delavec koplje jarek, drugi ga pa zaspilje.

Mimo pride tretji in pravi: „Kje je pa tu logika?“

„Logika je, a delavca, ki bi moral polagati v jarek kabel, ni danes na delo.“

o

Mož: „Če ti ni tu več všeč, pojdi k svoji materi!“

„To bi si ti želel, kaj? To pot pride ona sem.“

od doma

EDINI PROBLEM, S KATERIM NI-MAMO NOBENIH PROBLEMOV, JE USTVARJANJE PROBLEMOV.

Do medrepubliških razlik v mišljenju ne prihaja zato, ker se poznamo premalo, ampak zato, ker se poznamo preveč.

NAPAKE NEZMOTLJIVIH SO VEDNO USODNE.

Pri nas je vse narobe: namesto neumnosti smo obdavčili pamet.

V ROKAH IMAMO OBLAST. KAJ PA V GLAVI?

Marx se je ukvarjal s kapitalom, mi pa z izgubami.

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZMOTIL SEM SE! — Karl Marx.

Ljudstvo je dobilo svoj kruh in še mu bodo zameslil.

TISTI, KI IMAJO LEPO SEDANJOST, PONUJAJO DRUGIM LEPO PRIHODNOST.

Tovariši, upoštevajte, da bi vse, kar imam, v gnilem kapitalizmu pripadalo kapitalistom!

NAŠ DOLG DO TUJINE SMO ŽE TAKO ZMANJSALI, DA SE JE LETOS KOMAJ KAJ POVEČAL.

po PAVLIHU

„Po zadnji podražitvi elektrike nama ne preostane nič drugega, kot da še bolj varčujemo.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali 34 6 39).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

Urad slovenske misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).